

27547

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀՍԻՀ ՖԻՆԺՈՂԿՈՄԱՏԻ

336.2

7-34

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐ ՅԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ
ՎՃԱՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԿԱԶՄ. Գ. ԴԵՄԻՐՉՈՂԼՅԱՆ

2 APR 2013

15 JAN 2010

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀՍԻՀ ՖԻՆԺՈՂԿՈՍԱՏԻ

336.2

7-34

4.

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐ ՅԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ
ՎՃԱՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱՍԱՐ

ԿԱԶՄ. Գ. ԴԵՍԻՐԶՈՂԱՅԱՆ

15214-57

ՅԵՐԵՎԱՆ

1929

ՊԱՏ. № 1858. ԳՐԱՌԵՊԳԼԻԱՎԱՐ 1720 (Բ)

ՏԻՐԱԺ—500

ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱՖԻ 1-ԻՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՀԱՌԱՋԱԲԱՆԻ ՓՈԽԱՐԵՆ

Հաճախ, հարկատուները, հարկային որենքները չիմանալու հետեանքով իրենց վրա դրված հարկային պարտականությունները կամ բոլորովին չեն կատարում, կամ, յեթե կատարում են, այն անում են վոչ ժամանակին և վոչ այնպես, ինչպես հարկավոր է, վորի համար հարկային հսկիչ մարմինների կորմից յենթարկվում են որինական բռնադանձման, այդպիսով կրելով իրենց համար դայրացուցիչ և յերբեմն ել միանգամայն վրդովեցուցիչ նյութական վնաս—վորովհետեւ որեւի չիմանալով վորևիցե խախտում կատարելը չի կարող արդարացի ֆանաչվել իշխանության կողմից:

Շատ անգամ հարկատուները, իրենց ամեն տեսակ միջնորդությունները—հարկային արտոնություններ ստանալու կամ բողոքները գանդատի ձեռով—սխալ տուրքադրման համար ուղղում են վոչ համապատասխան հիմնարկություններին կամ վոչ դրա համար սահմանված ժամկետին, վորի հետեանքը լինում է այն, վոր աննպատակ ժամանակ են կորցնում կամ զրկվում են իրավունքից—կորցնելով իրավունքները վերականգնելու ժամանակամիջոցը, միաժամանակ ծանրաբեռնելով դրադրություններով ամենաքաղմատեսակ մարմինները, այդպիսով հարկադրելով վերջիններս ևս ավելորդ ժամանակ և ուժ սպառել, մինչդեռ դրանից կարելի չէր հեշտությամբ խուսափել—պահպանելով ճշտությամբ որենքով սահմանված բողոք տալու կարգը և հարկային արտոնություններ տալու միջնորդություններ հարուցել:

Բոլոր ասածներ հատուկ չափով պետք է վերաբերվի քաղաքներում տեղական հարկերի և տուրքերի վճարողներին, վորովհետեւ այս հարկերի և տուրքերի զգալի բազմազանությունը չի թույլատրում բավականաչափ վերահասու լինել դոյություն ունեցող որենսդրությանը վոչ միայն իրենց տեղական հարկեր և տուրքեր վճարողներին, այլ միաժամանակ զժվարացնում է հենց իրենց հարկային աշխատանքների դործը:

Ներկայացնելով ընթերցողին սույն զրքույկը, լինի այն հարկատու կամ հարկային աշխատակից, բավականաչափ կողմեր

վերահիշյալ հարկերում տեղական հարկադրումը ըմբռնելու և անպայման առանձնապես ոգտակար կարող է լինել տեղական հարկեր ու տուրքեր վճարող լայն մասսաներին՝ տալով նրանց իրենց հարկային պարտականությունների վերաբերմամբ ճիշտ ցուցմունքներ:

Գիտակցելով այսպիսի գրքույկի ահագին անհրաժեշտությունը — հարկային որենքները ժողովրդականացնելու նպատակով և այդ ճանապարհով հարկային գիտելիքին ամրապնդել հարկավճար մասսաների մեջ — ձեռնարկվում է սրա հրատարակութունը:

ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍ

1. ՀԱՐԿԵՐԻ ՅԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

Անդրկովկասի Ս. Ֆ. Ֆ. Հ. Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի կողմից 1926 թ. ոգոստոսի 9-ին հաստատված Տեղական Ֆինանսների Կանոնադրության համաձայն՝ տեղական խորհուրդներին իրավունք է տրվում սահմանել ու գանձել տեղական հարկեր և տուրքեր:

Բոլոր տեղական հարկերն ու տուրքերը բաժանվում են յերկու խմբի, — ա) հարկեր, վորոնք գանձվում են վորպես տոկոսային հավելումներ պետական հարկերի և տուրքերի վրա և բ) ինքնուրույն հարկեր ու տուրքեր:

Կանոնադրության համաձայն հավելումները տարածվում են հետևյալ հարկերի և տուրքերի վրա. —

ա) խմբիչների և ծխախոտեղենի վաճառքը թույլատրող արտոնագրերի (պատենտ) արժեքի.

բ) պետական յեկամային հարկի.

գ) պետական վորսորդական տուրքի.

դ) դատական տուրքի և նոտարական մարմինների, Ժողդատարանների, գավառային և գավառակային գործկոմների ու գյուղխորհուրդների կողմից շենքերի վաճառքը կամ գնումը, նոր շենքերի կառուցումը թույլատրելու և այլ տեսակի գործողությունների համար գանձվող վճարների վրա, վորոնց չափը նախատեսված է համապատասխան սակագնով:

Նույն Կանոնադրության 27-րդ հոդվածը նախատեսում է հետևյալ ինքնուրույն տեղական հարկերն ու տուրքերը. —

ա) շենքերի հարկ.

բ) յերկաթուղով և ջրային հաղորդակցության ճանապարհով արտածվող և ներմուծվող բեռների հարկ.

գ) բորսայում կատարվող գործառնքների հարկ.

դ) արդյունաբերական այգիների և բանջարանոցների հարկ.

յե) անտառանյութերի տուրք.

դ) անասունների և զբանց հում նյութերի անասնաբուժա-
քննութեան տուրք:

ե) բնակարանային հարկ և

ը) ռենտա:

Բացի զբանց համաձայն Կանոնադրութեան 57-րդ հոդվածի
Հ. Ս. Խ. Հ. Կենսագործկոմի իր 1928 թ. դեկտեմբերի 19-ի նիստի
վորոշմամբ տեղական խորհուրդներին իրավունք է տվել սահմա-
նել առ զանձն ևս մի շարք տեղական հարկեր և տուրքեր, այն է. —

1. Փոխադրական միջոցների հարկ:
2. Միանվագ տուրք:
3. Անասունների հարկ՝ քաղաքային վայրերում:
4. Հյուրանոցներում, ճաշարաններում և այլ նման ձեռնարկ-
ներում տրվող հաշիվներից հատուկ տուրք:
5. Հանքային զվարճալիքների հարկ:
6. Պլակատների, աֆիշաների, ռեկլամների և հայտարարու-
թյունների հարկ քաղաքային վայրերում:
7. Աճուրդով վաճառվող գույքի հարկ:
8. Յուրահաղթման տուրք. քաղաքային վայրերում:
9. Հատուկ տուրք գյուղական կատարածու լինելու իրավունք
չունեցող անձանցից և
10. Տուրք բուժավայրերն յեկողներից:

2. ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐԻ ՅԵՎ ՏՈՒՐԲԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ.

Վերևում ցույց տրված տեղական հարկերից ու տուրքերից և
պետական հարկերի տոկոսային հավելումներից տեղական խոր-
հուրդները կարող են սահմանել միայն այնպիսիները, վորոնք նը-
պատահաբար կհամարվեն խորհուրդների կողմից: Բացի զբա-
նից, ինչպես տեղական ֆինանսների կանոնադրութեան, նույն-
պես և ՀՍՍՀ Կենսագործկոմի 1928 թ. դեկտեմբերի 19-ի վորոշ-
ման համաձայն սահմանված են բարձրագույն կոպրաներ, և տեղա-
կան խորհուրդներն ի նկատի ունենալով տեղական պայմանները
կարող են հիշվածների սահմաններում վորոշել հարկերի կամ տուր-
քերի կոպրաները:

Տեղական հարկեր և տուրքեր կարող են սահմանել միայն
այն դեպքում, յերբ տեղական խորհուրդները համապատասխան
վորոշում ունեն կայացրած այդ առթիվ:

Յեթե նախատեսվում է սահմանել որեւոր չնախատեսված

թույլտրում և միայն այն դեպքում, յերբ այդպիսին հաստատ-
վի համապատասխան որենսդրական կարգով: Նման դեպքերում
նոր հարկի կամ տուրքի սահմանումը նախատեսող տեղական մար-
մինները պետք է սահմանվող հարկի նախադիժն իր ամբողջ տվյալ-
ներով ուղարկեն Ֆինոդկոմատ, վորը համապատասխան վերա-
մշակումից հետո, այդպիսին ներկայացնում է Կենսագործկոմի և
Ժողկոմխորհի հաստատման:

3. ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐԻ ԱՌԹԻՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԳՈՐ- ԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՅԵՎ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԲՈՂՈՔԱՐ- ԿԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Անճիշտ հարկման կամ սխալ հարկի յենթարկելու համար բո-
ղոքներ ներկայացնելու կարգը, վոր նախատեսված է ՀՍՍՀ Կենսա-
գործկոմի 1928 թ. հունվարի 5-ի վորոշումով, — վերաբերում է
գլխավորապես ինքուրույն տեղական հարկերին և տուրքերին: Ինչ
վերաբերում է պետական հարկերի հավելումներին, ապա դա յեն-
թակա յե այն կարգին, վոր սահմանված է պետական հարկերի նը-
կատմամբ:

Հարկերի դեմ յեղած բողոքները տրվում են Գաղֆինբաժնին
էլից դավառային հարկային հանձնաժողովին մեկ ամսվա ընթաց-
քում՝ հաշված հարկաթերթը ստանալու օրվանից:

Այն դեպքում, յերբ հարկատուն չի բավարարում դավառա-
յին հարկային հանձնաժողովի վորոշումով, նա կարող է համապա-
տասխան գաղֆինբաժնի միջոցով նորից բողոք տալ Քաղխորհրդին
կամ Գործկոմին, սակայն վոր ուշ, քան յերկու շաբաթվա ընթաց-
քում՝ հաշված դավառային հարկային հանձնաժողովի վորոշումը
հարկատուն հայտնելու օրից: Հիշված բողոքների առթիվ Քաղ-
խորհրդի կամ Գործկոմի կայացրած վորոշումները համարվում են
վերջնական և կրկին բողոքարկման յենթակա չեն:

Սակայն կարող են պատահել դեպքեր, յերբ քաղխորհուրդները
կամ գործկոմները ճշտութեամբ չկիրառեն տեղական հարկման վե-
րաբերյալ որեւոր պահանջները: Յեւ ահա նման դեպքերում հար-
կատուն իրավունք է տրվում իր բողոքն ուղղել Ֆինոդկոմատին,
վորը դիմումը քննում է վերահսկողական կարգով:

Հարկատուն վորոշման մասին հայտնելու օրից սկսած յեր-
կու շաբաթվա ընթացքում բողոքները ներկայացվում են Ֆինոդ-
կոմատին, այն քաղխորհրդի կամ գործկոմի միջոցով, վորի վորո-

վորեն տեղական հարկ կամ տուրք, ապա այդ հարկի դաժնումը չումը բողոքարկվում է, ըստ վորում վերջինս ներկայացված՝ բողոքը տվյալ գործին վերաբերող բոլոր նյութերի հետ միասին ուղղում է Ֆինստղկոմատին և յեթե անհրաժեշտ է դաժնում՝ կցում է նաև իր յեզրակացությունը:

Ֆինստղկոմատի վորոշումներն արդեն վերջնական են և չեն կարող բողոքարկվել:

4. ՀԱՐԿԱՏՈՒՆԵՐԻՆ ԺԱՄԿԵՏ ՅԵՎ ՀԱՐԿԸ ՄԱՍ-ՄԱՍ ՎՃԱՐԵ-
ԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ ՏԱԼՈՒ, ԻՆՉՊԵՍ ՅԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐ-
ԿԵՐԸ ՅԵՎ ՏՈՒՐԲԵՐԸ ԶԻՋԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ:

Լինում են դեպքեր, յերբ հարկատուն չի կարողանում սահմանված ժամկետին մուծել իրենից հասանելիք հարկը, և նա չի վճարում վոչ թե այն պատճառով, վոր խուսափում է հարկից կամ մոռացել է վճարման ժամկետը, ալլ այն պատճառով, վոր նա տվյալ ժամանակամիջոցում դաժնում է նյութական դժվարին կացության մեջ: Նման դեպքերում, յերբ հարկատուն չի կարողանում ժամանակին կատարել իր հարկային պարտականությունները. նա պետք է համապատասխան դիմում ներկայացնի Ֆինրաժնին՝ միջնորդելով յերկարելու վճարման ժամկետը, կամ ժամանակ տալ մաս-մաս վճարելու համար: Տրված դիմումի հետևանքով հարկատուի տնտեսական դրությունը մանրամասնորեն քննելուց հետո, անհրաժեշտության դեպքում նրան կտրվեն այդ արտոնությունները:

Հարկի բողոքովին զիջումը, վորպես բացառիկ միջոց, թույլատրվում է միայն այն դեպքում, յերբ կապացուցվի վոր հարկատուն կատարելապես վոչ մի հնարավորություն չունի վճարելու հարկը՝ անգամ նրան ժամկետ տալուց հետո: Հարկը կամ տուրքը զիջելու հարգելի պատճառներ պետք է ընդունել գլխավորապես հարկատուին հասած տարբերային աղետները, այն է՝ հրդեհ, կարկտահարություն, անբերություն, անասունները սատկելու դեպքեր և այլն:

Պետք է միանգամ ընդմիշտ հիշել, վոր ժամկետ ստանալու, հարկը կամ տուրքը զիջելու համար ներկայացված միջնորդությունը չի կարող պատճառ հանդիսանալ դադարեցնելու գանձումը, և միջնորդության մերժման դեպքում, տուժր հաշվվում է մուծման համար սահմանված ժամկետից:

Յեթե հարկատուն յերկարացված ժամկետին կամ մաս-մաս վճարելու համար տրված ժամանակին չի մուծում հարկը, ապա նա զրկվում է ստացած արտոնությունից և դաժնում է նրանից ամբողջ հետնույթը, վորի վրա ավելացվում է նաև տուժ՝ սկսած հարկի վճարման ժամկետը լրանալու որից:

5. ԱՎԵԼՈՐԴ ԿԱՄ ՍԽԱԼ ԳԱՆՉՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ
ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ ԿԱՐԳԸ:

Այն դեպքերում, յերբ հարկատուն կամովին կամ թե պաշտոնադար անձանց պահանջով տեղական հարկերի և տուրքերի դիմաց մուծում է վորոշ գումար, իսկ հետո պարզվում է, վոր վճարելու համար պահանջը յեղել է սխալ և կամ հարկատուն վճարել է ավել քան պետք էր, ապա նման դեպքերում հարկատուն պետք է միջնորդի գալֆինրաժնի առաջ վերադարձնել այդ գումարը կամ փոխանցել ի դիմաց իրենից հասանելիք ուրիշ հարկի: Հարկատուն պետք է միջնորդություն հարուցե ժամանակին, վորովհետև վճարման որից մի տարի անցնելուց հետո՝ չի բավարարվի միջնորդությունը:

6. ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐԻ ՅԵՎ ՏՈՒՐԲԵՐԻ ԳԱՆՉՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՈՒ
ՄԻՋՈՅՆԵՐԸ:

Սահմանված ժամկետին չմուծված հարկաչափը փոխանցվում է հետնույթի, վորպիսին առաջին յերկու որվա ընթացքում դանձրվում է առանց տուժի, իսկ յերրորդ որվանից տուժը հաշվվում է առաջին որից՝ յուրաքանչյուր որվա համար $\frac{1}{3}\%$: Յեթե հետնույթը չի վճարվում կամովին, ապա դանձման համար գործադրվում են ստիպողական միջոցներ, համաձայն պետական ու տեղական հարկերի և տուրքերի դանձման ընդհանուր կանոնների և հրահանգների:

Ստիպողական դանձման միջոցները հետևյալներն են. —

ա) Վերգրվում է կալանքի տակ և առնվում հետնույթատիրոջ գույքը, բացառությամբ ներքոհիշյալ գույքերի: Հրապարակային աճուրդով վաճառվում է վերգրված գույքը, և ստացված գումարից ծածկվում է հետնույթն ու աճուրդի կատարման հետ կապված ծախքը:

բ) Գանձումը տարածվում է այն գումարների վրա, վորոնք հարկատուին հասնում են յերրորդ անձից կամ խորհրդային հիմնարկությունից:

գ) Հրապարակային աճուրդով վաճառման են յենթարկվում հետևյալ թատրոնը պատկանող շենքերը :

Ժողկոմխորհի 1926 թ. նոյեմբեր 5-ի վորոշմամբ սահմանված է այն դույլի ցուցակը, վորոնք յենթակա չեն վերգործման և աճուրդային վաճառքի :

Ցուցակում նշված են հետևյալ իրերը .—

ա) վերարկու, մեկական ձեռք ամառային և ձմեռային դրսի հագուստ՝ ընտանիքի պլանավորի հետ միասին ապրող ընտանիքի յուրաքանչյուր անդամի համար . բ) հագնելու և անկողնու համար յերեք դույլ սպիտակեղեն, գ) յերկու դույլ կոշիկ, դ) մեկական մահճակալ կամ թախտ, յե) մեկական աթոռ՝ ընտանիքի յուրաքանչյուր անդամի համար, զ) յերեք կաթսա, է) յերկու սեղան, ը) մեկ պահարան, թ) յերկու կարպետ կամ մեկ դուրդ, ժ) մեկ կալի մեքենա, յեթե մեքենան ծառայում է վորպես ապրուստի միջոց, ի) մեկ ամսվա համար կենսամթերք հետևյալ հաշվով՝ ընտանիքի յուրաքանչյուր անդամին մեկ օրվա համար, — փայտ 4 կիլո, ալյուր 800 գրամ, կամ հացահատիկ՝ 1 կիլոգրամ, կամ թե հաց՝ 1 կիլո, 200 գր., յուղ 50 գր. պանիր 100 գր. և՛ կանաչեղեն 200 գր., լ) հետևյալ թատրոնը արհեստագործական գրադուռների, արհեստի մանր կամ անալոգործական գրադուռների համար անհրաժեշտ արտադրական գործիքները, յեթե գրանք ծառայում են վորպես ապրուստի միջոց և աշխատանքի չահագործող չեն հանդիսանում, խ) տնտեսութան սրահայնման համար անհրաժեշտ գլուղատնտեսական և արհեստագործական գործիքներ, յերեք պլուխ խոշոր անասուն՝ վեց ամսվա աննդի պաշարի հետ միասին՝ հետևյալ հաշվով, — 12 կիլո դարման, 4 կիլո խոտ, ծ) սերմացու՝ մեկ դեպյատինի համար 192 կիլո ցորեն կամ 224 կիլոգր. գարի, կամ թե 1280 կ. կարտոֆիլ, կամ 80 կ. բամբակի սերմ, կամ 128 կիլո չալթուկ, կ) չհավաքված բերքը և հ) գյուղական տնտեսութան անհրաժեշտ անդիսացող շենքերը :

7. ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿՄԱՆ ՅԵՆԹԱԿԱ ՉԵՆ .

Տեղական հարկերի ու տուրքերի յուրաքանչյուրի մասին առանձին խոսելու միջոցին մենք ցույց կտանք, թե համաձայն տեղական Փինանների 1926 թ. ոգոստոսի 9-ի Կանոնադրութան և ՀՍՍՀ Կենտգործկոմի ու Ժողկոմխորհի վորոշման, ինչպիսի օրյակներ են ազատվում հարկումից . իսկ այստեղ մենք ցույց կտանք

միայն նրանք, վորոնք ընդհանրապես ազատվում են բոլոր տեսակի տեղական հարկումից : Ահա դրանք .—

ա) Պ.Ս.Հ. Միության կից արտասահմանյան պետությունների գերվանագիտական ներկայացուցիչները .

բ) Փոխադարձ հիմունքով հյուպատոսական ներկայացուցիչները .

գ) Ռազմածովային Ժողկոմատի և Բանվորագյուղացիական կարմիր բանակի Ռազմա-Սանիտարական Վարչության հիմնարկություններին, ձեռնարկություններին, հասցատություններին պատկանող չառաով և տարելով նախատեսված դույլերը :

դ) Կարմիր խաչի և Կարմիր Կիսալուսնի ընկերությունների հիմնարկությունները, վորոնք կենսադործում են անմիջականորեն հիշված ընկերությունների վրա գրված խնդիրները, այն է՝ դեղատները, սանատորիումները, հանգստյան տները և այլ նման ձեռնարկությունները, յեթե դրանցից ստացված յեկամուսներն ամբողջովին գործադրվում են հիշված ընկերությունների վրա գրված խնդիրների իրականացման համար :

յե) Ինտերվենցիայի դահերին աջակցող ընկերությունները և գրանց օրգանները .

զ) «Նարպիտ» վալատիրական ընկերությունը, նրա բաժանմունքները, ճալարանները և իրենց մթերքները մասնավոր չուկայում սպառման չհանող օժանդակ ձեռնարկությունները, ինչպես և անմիջականորեն նրա վերհսկողության տակ յեղած ճալարանները, վորոնք կազմակերպված են բանվորների և ծառայողների կոոպերատիվների կողմից .

է) Միջպղպային կարմիր ստադիոնի կառուցողների ընկերությունները, վորոնք կազմակերպում են հասարակական հանդեսներ, զվարճություններ, բացառությամբ ընկերության կողմից պահվող կրպակների, բուֆետների և այլ տնտեսական ձեռնարկությունների, ինչպես և կարմիր ստադիոնի տերիտորիայից դուրս յեղած կինո-թատրոնները .

ը) Պետական աշխատավորական խնայողական գրամարկները .

թ) Պետակի կողմից կատարվող բոլոր պետական ապահովագրական գործառքները .

ժ) Դեղատները, սանատորիումները, հանգստյան տները, թեյատներն ու ճալարանները և ուսուցման-արտադրական արհեստանոցները վորոնք բացառապես վաճառում են այդ արհեստանոցները .

րում պատրաստվող իրերը. ինչպես և առանց կապալով տալու և անմիջականորեն մանուկների կյանքը բարելավող հանձնաժողովներին կողմից շահագործվող առևտրական ձեռնարկությունները:

8. ԻՆՔՆԱՀԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ.

Համաձայն ՀՍԽՀ Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի 1928 թ. հունվարի 5-ի վորոշման, աղյուսակաթյունն իր կրթական-տնտեսական կարիքները բավարարելու, այն է՝ դպրոցների, դուղական ճանապարհների, փողոցների, մայթերի, հասարակական բաղնիքի, հիվանդանոցների, ամբուլատորիայի կառուցման համար կարող է դյուղական վայրերում անցկացնել ինքնահարկում:

Ինքնահարկման կիրառման հարցերը դրվում են դյուղացիների ընդհանուր ժողովի քննության և ալդարխին վորոշվում է ներկա յեղդոցների պարզ մեծամասնությամբ, ըստ վորում ժողովին ներկա յեղդոցների ընդհանուր թիվը չպետք է պակաս լինի ընտրական իրավունք ունեցողների ընդհանուր թվից:

Ինքնահարկման գումարի բաժանումն ըստ տնտեսությունների կատարվում է դյուղխորհրդի կողմից՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր տնտեսության ունակությունը: Հիշված բաժանումը ներկայացվում է դավառակային գործկոմին և վորի կողմից հաստատվելուց հետո՝ մտնում է ուժի մեջ:

Գյուղխորհրդի վորոշման դեմ բողոքները տրվում են շրջգործկոմին: Իսկ վերջինիս վորոշման դեմ՝ գավգործկոմին, վորի տված յուժումը համարվում է վերջնական:

Ինքնահարկման կարգով գանձված գումարներն ընդհանուր ժողովի համապատասխան վորոշման մեջ ցույց տրված նպատակին ծախսված չլինելու դեպքում, պատասխանատու անձինք յենթարկվում են պատասխանատվության քրեական կարգով:

Բացի հիշված կրթական-տնտեսական նպատակներից, որենքը թույլատրում է նաև ուրիշ նպատակների համար ինքնահարկում կատարելու՝ համաձայն ժողովին ներկա յեղդոց ըստ քաղաքացիների լրիվ և կամավոր ցանկության: Այս վորոշումը չի կարող վոր մի դեպքում պարտավորեցուցիչ լինել ժողովին չմասնակցած քաղաքացիների համար կամ մասնակցած, բայց դեմ քվեարկած, ինչպես և քվեարկության ժամանակ ձեռնպահ մնացածների համար:

II. ՀԱՐԿՄԱՆ ՈՐՅԵԿՏՆԵՐԸ ՅԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐԻ ՈՒ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԳԱՆՁՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ

1. ՇԵՆՔԵՐԻ ՀԱՐԿ.

Ինչպիսի շենքեր են հարկման յենթակա.

Հարկման յենթակա յեն ստորե ցույց տրված շենքերը՝ անկախ նրանից, թե ում տիրապետության տակ են գտնվում և կամ ով է ոգտագործում, լինեն դրանք մասնավոր անձինք և հիմնարկություններ և կամ պետական հաստատություններ: Հարկման յենթակա յեն.—

ա) Քաղաքի սահմաններում գտնված բնակելի շենքերը, դործարանները, Փարրիկաները, պահեստները, առևտրական շենքերը, թատրոնները, բաղնիքները և բոլոր տեսակի այլ շենքերը՝ դրանց սպասարկող բոլոր կառուցումներին հետ միասին:

բ) Քաղաքի սահմաններից դուրս գտնված շենքերը և ընդհանրապես բոլոր կառուցումները, կամ գործարանային, Փարրիկային և առևտրա-արդյունաբերական գործունեության տրամադրված շենքերը կամ դրանց առանձին մասերը, ու դրանց սպասարկող բոլոր կառուցումները և բանվորներին ու ծառայողներին տրամադրված բնակելի շենքերը:

գ) Ամառանոցներում գտնված շենքերը՝ դրանց սպասարկող կառուցումներին հետ միասին, բացառությամբ դյուղատնտեսական հարկման յենթակա տնտեսությունների կազմի մեջ մտնող այն շենքերի, վորոնք չեն շահագործվում վարձով տալու ճանապարհով և այն շենքերի, վորոնց յեկամուտը հաշվի յե առնված գյուղատնտեսական հարկման միջոցին:

Ինչպիսի շենքեր են ազատվում հարկումից.

ա) Ռազմածովային Ժողկոմատին սահմանված կարգով տրամադրված շենքերի այն մասերը, վորոնք անմիջականորեն զբաղեցված են զորամասերի կոզմից:

բ) Պետական մատակարարման սակ զտնված հիմնարկությունների կողմից զբաղեցված շենքերի այն մասերը, վորոնք անմիջականորեն ծառայում են տվյալ հիմնարկության կարիքներին:

գ) Ճանապարհների Հաղորդակցության Ժողովմատին պատկանող շենքերը, վորոնք գտնվում են յերկաթուղային տրանսպորտին տրամադրված հողամասերում և վորոնք անմիջականորեն ոգտադրվում են ծան. Հաղ. Ժողովմատի կողմից՝ տրանսպորտի շահագործական կարիքների համար:

դ) Արհեստակցական միությունների և նրանց մարմինների կողմից հիմնարկության, աշխատանքի պլանտի և բանվորական կազմակերպությունների կուլտուրական հիմնարկությունների համար զբաղեցված շենքերը:

յե) Սանատորիումների, հանգստյան տների, և հաշմանդամային հիմնաքկների կողմից զբաղված շենքերը, վորոնք գտնվում են Սոցապահովագրության և նրա տեղական մարմինների հովանավորման տակ և վորոնք առանց կապալով տրվելու ոգտադրվում են հիշված հաստատությունների համար:

զ) Կառուցման իրավունքի պայմանագրի հիման վրա կառուցված կամ վերականգնված բնակելի շենքերը՝ կառուցման կամ վերականգնման որից սկսած յերեք տարի ժամանակով:

ե) Զինվորական ծառայության մեջ գտնվածների և նրանց ընտանիքներին պատկանող շենքերը, յեթե այդ շենքերն անմիջականորեն զբաղեցված են իրենց կողմից և չեն շահագործվում վարձու տարու միջոցով:

զ) Պետական արդյունաբերության ձեռնարկությունների կողմից զբաղված շենքերը, վորոնք յենթարկված են կոնսերվացիայի:

ե) Թաղմական արդյունաբերության գլխավոր վարչության ձեռնարկությունների կողմից և ռաղմական բնույթի մթերքներ արտադրող պետական ոգադնացության արդյունագործական ձեռնարկությունների կողմից զբաղված շենքերը:

ը) Գյուղական վայրերի բնակելի շենքերը՝ դրանց սպասարկող կառուցումների հետ միասին, բացի այն շենքերից, վորոնք ոգտադրվում են բացառապես ամառային շենքերի համար և վորոնց յեկամուտը հաշվի առնված չե գյուղատնտեսական հարկման միջոցին:

թ) Գյուղական արհեստավորների և տնայնագործների, նույնպես և վոչ ավել, քան յերեք վարձու բանվոր ունեցող գյուղական

արհեստավորական և տնայնագործական ձեռնարկությունների կողմից՝ իրենց և իրենց արհեստի համար ոգտադրվող շենքերը:

ժ) Աստվածապաշտության նպատակին տրամադրված շենքերը:

Ինչպես և կատարվում գլխատումը:

Հանրապետական գնահատու հանձնաժողովի ընդհանուր ցուցմունքների համաձայն, գալառային գնահատու հանձնաժողովները մշակում են շենքերը կառեգորիաների բաժանելու, գնահատման հիմունքների և յուրաքանչյուր տեսակի ու ձևի շենքերի արժեքի միջին նորմաների նախագիծը: Հիշված նախագիծը Հանրապետական գնահատու հանձնաժողովի կողմից քննվելուց և հավանություն ստանալուց հետո ներկայացվում և Կենտրոնկոմի հաստատման: Արդեն հաստատված գնահատման բարձրագույն նորմաները ստացվելուց հետո, շենքերի գնահատման գալառային հանձնաժողովները նշված սահմաններում վորոչում են մանրամասն նորմաներն՝ ըստ շենքերի տեսակների: Գնահատման նորմաների աղյուսակը կազմելուց հետո, գալառա-գնահատու հանձնաժողովներն անցնում են յուրաքանչյուր առանձին շենքի հարկման արժեքի վորոչման՝ համաձայն շենքի խորանարդ պարունակության:

Գնահատման նորման վորոչելու միջոցին հաշվի յե առնվում շենքի խորանարդի նյութական արժեքը, հիմնվելով գնահատման մոմենտում յեղած նյութի և բանվորական ձեռքի արժեքի տվյալների վրա:

Նույն այդ հանձնաժողովը սահմանում և գնահատման իջեցման տոկոսը, նկատի առնելով շենքի կառուցման ժամանակը, սակայն վոչ ավել գնահատման արժեքի 50%-ից:

Իրենց չափով, կառուցումով և արժեքավորությամբ աչքի ընկնող շենքերն յենթարկվում են հատուկ գնահատման՝ տեղում ստուգելու, նկարագրելու և դրանց առանձին մասերը գնահատելու հանապարհով:

Նոր կառուցված կամ վերանորոգումն ավարտված և շահագործման համար պիտանի յեղած շենքերը մացվում են գնահատման մեջ և յենթարկվում են հարկման, շենքի մի մասը բնակության համար տրվելու կամ առևտրական, արդյունաբերական ձեռնարկություն հիմնելու հաջորդ կիսամյակից սկսած: Կառուցման իրավունքով կառուցված բնակելի շենքերը յենթարկվում են հար-

կի՝ հիշվածների կառուցման որից սկսած յեռամյա ժամկետը՝
լրանալու հաջորդ կիսամյակից:

Տնտիւրով կամքով, ինչպես և հրդեհի և այլ զԺրախտ պատա-
հարների հետեւանքով շենքն ամբողջովին կամ նրա մի մասը քանդ-
վելու դեպքում, տնատերն ազատվում է հարկումից, սկսած շենքը
քանդված, վոջնչացած կամ վնասված լինելու հաջորդ կիսամյա-
կից:

Գնահատման հարցերի վերաբերյալ միջնորդությունները
լուծվում են շենքերի գնահատման գալառային հանձնաժողով-
ներում:

Ինչպես է վարձվում հարկաչափը.

Շենքի նյութական գնահատումը վերջացնելուց և հնության
համար տոկոսային իջեցումը կատարելուց հետո, հաշվվում է
հարկաչափը, հիմք ունենալով գնահատման արժեքի $\frac{1}{4}\%$ -ը տա-
րեկան: Այս $\frac{1}{4}\%$ -ը հարկի բարձրագույն կողմն է, բոտ վորում
տեղական խորհուրդները կարող են նաև ավելի ցածր կողմը սահ-
մանել: Համաձայն կենտրոնիկումի և Ժողկոմխորհի վորոշման՝ յե-
րեք տարին մեկ անգամ կատարվում է շենքերի ընդհանուր գնա-
հատում: Ընդհանուր գնահատումների միջնակյալ չրջանում ան-
հրաժեշտ ուղղումներ է մտցվում ցուցակներում և գույքամատ-
յաններում:

2. ՀԱՐԿ ԲԵՌՆԵՐԻՅ.

Յերկաթուղով և ջրային հաղորդակցության ճանապարհով
փոխադրվող բեռների հարկը կամ այլ կերպ առած «տոննատուր-
ը» գանձվում է յերկաթուղակայաններում, նավակայաններում կամ
նավահանգիստներում: Տուրքը գանձվում է այդ կայաններից բո-
լոր արտահանվող և ներմուծվող բեռներից, ում ել պատկանելիս
ինեն դրանք (պետական, կոոպերատիվ, մասնավոր) և կամ ինչ
բնույթ ել կրելու լինեն: Միևնույն բեռը հարկվում է յերկու ան-
գամ, — մեկ անգամ ուղարկող և մյուս անգամ՝ ստացող կայարա-
նում, յեթե հիշված կայարաններում հարկի գանձում է սահման-
ված:

Ինչպիսի բեռներ են ազատվում հարկումից.

Հարկումից ազատվում են. —

ա) Տվյալ կայարանից տրանզիտով գնացող բեռները: Տրան-
շիտ բեռներ համարվում են նրանք, վորոնք յերկաթուղիով կամ

ջրային ճանապարհներով փոխադրվում են Խ.Ս.Հ.Մ. տերիտորիա-
յով կամ ներմուծվում են արտասահմանից և վորոնք Խ.Ս.Հ.Մ.
տերիտորիայի վրայով արտածվում կամ ներմուծվում են արտա-
սահմանյան մի պետությունից մյուսը՝ բոտ վորում այն բաւր կա-
յարանները նկատմամբ, վորոնցով փոխադրվում են այդպիսիները:

բ) Սահմանված կարգով կուտակող կայարաններ հայտարար-
ված պահեստներն ու կայարանները փոխադրվող բեռները:

գ) Արտասահման արտածվող հացի բեռները, ինչպես հում
նույնպես և վերամշակված հացամթերքը, յուղամթերքը և ապա վե-
րամշակման մնացորդները, այն է՝ քուսպ, թեփ և այլն:

դ) Բացառապես զինվորական հիմնարկությունների կարիքնե-
րի համար փոխադրվող զինվորական կոմիտարիատին պատկանող
բեռները:

յե) Յերկաթուղային հաստատություններին կամ ջրային
տրանսպորտին պատկանող բեռները, բացառությամբ կապալա-
ռուների կողմից փոխադրվող կամ ստացվող բեռներից:

զ) Ֆինժողկոմատին պատկանող արժեքավոր բեռները:

ե) Փոստային բեռները և Փոսահեռժողկոմատին պատկանող
բեռները, վորոնք բացառապես ծառայում են շահագործական նը-
պատակների:

ը) Կալանավորների բեռները:

թ) Արտժողկոմատի, նույնպես և արտասահմանյան պետու-
թյունների զիւլանադիտական փոստը:

ժ) Տարրերային աղետների յենթարկված աղգաբնակչության
ոգնության համար փոխադրվող բեռները:

ի) Հողոգտադործման կանոնների կարգով տեղափոխվողների
բեռները:

լ) Գրեականության բեռները, վորոնք ուղարկվում են պետա-
կան և կուտակցական կազմակերպությունների, նույնպես և արհ-
միությունների հրատարակչությունների կողմից:

խ) Ուղեորների հետ միասին փոխադրվող ուղեբեռները

Ով է հանդիսանում հարկատու.

Հարկատուներ հանդիսանում են բեռներ փոխադրող անձինք՝
փոխադրելու միջոցին և բեռներ ստացող անձինք՝ ստանալու մի-
ջոցին:

15214 - 57

Հարկը հաշվելու միջոցին հիմք են ունենում յերկաթուղու կողմից մեկ կիլոմետր բեռի փոխադրման համար գանձվող սկզբնական տարիֆային կոպարը: Այս կոպարները ցույց են տրված ձան. Հաղորդ. Ժողովոմատի հրատարակած տարիֆների ժողովածուի մեջ:

Չանագան տեսակի բեռների համար սահմանված են յերկաթուղային տարբեր կոպարներ, իսկ տեղական հարկերի գանձման համար սահմանված է սկզբնական տարիֆային կոպարի մի քանի վորոչ հարաբերութիւններ, վորոնցով և սահմանվում է տեղական հարկի կոպարը:

Բեռների հարկը վճարվում է կայարանում բեռներն ուղարկելու կամ ստանալու միջոցին և հարկի վճարման համար համապատասխան անդորրագիր է տրվում յերկաթուղային գործակալների կողմից:

3. ՀԱՐԿ ԲՈՐՍԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎՈՂ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻՅ.

Գործարքների հարկին յենթարկվում են գույքերի բոլոր տեսակի գնման կամ վաճառքի գործարքները, վորոնք կատարվում են ֆոնդային կամ ապրանքային բորսայում՝ անկախ այն հանգամանքից, թե այդ գործարքները կատարվում են կամովին, թե՞ պարտավորեցուցիչ կերպով: Նույնպես և նշանակութուն չունի, թե ինչ կողմերի միջև է տեղի ունենում գործարքը—լինեն դրանք պետական հիմնարկութիւններ կամ մասնավոր անձինք:

Հարկը հաշվելը և գանձելու տեսիլիսն.

Ապրանքային բորսայում կատարվող գործարքների հարկի բարձրագույն կոպարը կազմում է 0,1%՝ գործարքի գումարից, իսկ ֆոնդային բորսայում՝ 0,05%—ը: Հարկման որչեկտը հանդիսանում է գործարքի գրանցումը բորսայի գրանցման գրքերում, իսկ գործարքի գումարն անորոշ լինելու դեպքում հարկը գանձվում է գործարքի գումարն պարզվելուց հետո:

Յեթե գործարքը գրանցված է և հարկը գանձված է, ապա գործարքի լուծման դեպքում վճարված հարկը չի վերադարձվում և լուծված գործարքն յերկրորդ անգամ գրանցվելիս՝ հարկը վճարվում է ընդհանուր հիմունքներով:

Հարկը գանձվում է բորսային կոմիտեների կամ աքտաբոր-

սային գործարքների գրանցման հատուկ բյուրոների կողմից: Վճարման ժամկետը համարվում է այն օրը, վոր օրն ըստ գործող կանոնների պետք է գրանցման յենթարկվի գործարքը:

Բորսային կոմիտեները պարնավոր են ֆինրաժնում գրանցված և ժաղավիճված անդորրագրային գրքույկներից հարկի գումարի ստացման համար համապատասխան անդորրագրեր տալ հարկատուներին:

Հարկը սխալ հաշվելու համար յեղած բողոքները տրվում են՝ տեղական հարկերի և տուրքերի համար սահմանված ընդհանուր կարգով:

4. ՀԱՐԿ ԱՐԴՅՈՒՆԱՖԵՐԱԿԱՆ ԱՅԳԻՆԵՐԻՅ ՅԵՎ ԲԱՆՉԱՐԱՆՈՅՆԵՐԻՅ.

Վարտեղ կարելի յե անցկացնել հարկը և ինչ է յենթակա հարկման.

Արդյունաբերական ալգիների և բանջարանոցների հարկին յենթակա յեն՝ բոլոր պտղատու պարտեզները, խաղողի ալգիները, բանջարանոցներն ու բոստանները, վորոնք գտնվում են արհեստագործական հարկի գանձման վայրերի ցուցակի համաձայն առաջին յերեք գոտիներին (բարձր, միջակ, միջակից բարձր) կցված քաղաքների սահմաններում: Որենքը թույլատրում է Յեբեան քաղաքում հարկման յենթարկել նաև քաղաքի սահմաններից դուրս գտնված ալգիները, բայց վոր հետո 10 վերստից:

Մեղնում, Հայաստանում այդ հարկը կարելի յե սահմանել Յերեանում և Լենինականում:

Ինչը պետք է ազատել հարկից

Արդյունաբերական ալգիների և բանջարանոցների հարկից ազատվում են.—

ա) քաղաքի սահմաններում գտնված և կարմիր բանակում ու նավատորմում ծառայության մեջ յեղածների ընտանիքների հոգսողործման տակ յեղող ալգիները, վորոնք անմիջականորեն մըշակվում են հիշված ընտանիքների անդամների կողմից՝ առանց վարձու աշխատանքի կիրառման, յեթե յուրաքանչյուր ընտանիքին դալիս է 120 քառ. սաթենից վոր ալել:

Հիշված արտոնութիւնը տարածվում է գորացրվածների և նրանց յանամքի տակ յեղած ընտանիքի անդամների վրա՝ մեկ տա-

րի ժամանակամիջոցում, հաշված զորացրման կամ անժամկետ արձակուրդ ստացած լինելու որից:

դ) մի տնտեսութան ոգտադործման տակ յեղած ^{1/10} դեսյա-
տինից վոչ ավել տարածություն դրավող բոստաններն ու բանջա-
րանոցները, յեթե այդ հողամասերում չկան արդյունաբերական
նպատակով շահագործվող ջերմոցներ:

դ) պետական հիմնարկությունների և ձեռնարկությունների
բանվորների ու ծառայողների կուլլեկտիվ ոգտադործման տրամա-
դրված այգիներն ու բանջարանոցները, յեթե կուլլեկտիվ յուրա-
քանչյուր անդամին գալիս և վոչ ավել 60 քառ. սաթենից:

յե) բանջարանոցները, վորոնց մի մասը հատկացված է հա-
ցարույսերի մշակման:

զ) հինգ տարվա հասակին չհասած նոր պտղատու տնկարան-
ները:

Ովքեր են հարկ վճարողները:

Այգիների և բանջարանոցների հարկ վճարում են այն անձինք,
հաստատություններն ու կազմակերպությունները, վորոնց տնօրե-
նության են անցնում այգիների և բանջարանոցների յեկամուտնե-
րը, անկախ այն հանդամանքից, թե այգին կամ բանջարանոցը
տրամադրված է մշտական ոգտադործման համար, թե կապալա-
յին պայմանագրով, կամ մի այլ հիմունքով շահագործում է ժա-
մանակավորապես:

Հարկը հաշվելը և գանձելու տեխնիկան

Այգիների և բանջարանոցների հարկման հիմք ծառայում է
այգիների և բանջարանոցների բոնած հողամասի տարածու-
թյունը:

Յուրաքանչյուր մեկ քառակուսի սաթենի հարկի կողարը
սահմանում են տեղական խորհուրդները, վորովիսին չպետք է
գերազանցի 0,8 կուպ. քառ. սաթենի համար:

Հարկի վճարման ժամկետը նույնպես սահմանում են տեղա-
կան խորհուրդները, ըստ վորում այդ ժամկետը համաձայնեցնում
են մթերքների իրացման շրջանին: Ժողովրդական կողմից հարկի
գանձման սկզբնական ժամկետը սահմանված է ոգոստոսի 1-ին:

Հարկի վճարման ժամկետի և հարկի գումարի մասին հարկա-
տուներին ծանուցվում է նրանց հարկաթերթեր ուղարկելու, կամ
տեղական պայմաններին նպատակահարմար մի այլ միջոցով:

Արտոնություն ստանալու կամ հարկից բուրդովին ազատվե-
լու իրավունք ունեցող անձինք և հիմնարկությունները պարտա-
վոր են հայտարարություն տալ Ֆինրաթիններին և ցույց տալ
հարկից ազատելու հիմունքը, կցելով համապատասխան փաստա-
թղթեր: Անհրաժեշտ է հիշված հայտարարությունները տալ
Գործկոմի կողմից սահմանված ժամկետին, վորովհետև ժամկետն
անցնելուց հետո այլևս դրանք քննության չեն առնվի:

5. ՏՈՒՐԲ ԱՆՏԱՌԱՆՑՈՒԹԵՐԻՑ:

Ինչն է հարկվում և ով է հարկատու հանդիսանում

Անտառանյութերի տուրքին յենթարկվում են անտառամասե-
րում վճարով պատրաստվող վորջ անտառանյութերը: Տուրք վը-
ճարողները հանդիսանում են բոլոր այն անձինք, ինչպես պետա-
կան, նույնպես և մասնավոր հիմնարկությունները և կազմակեր-
պությունները, վորոնք անտառամասում անտառանյութեր են
մթերում:

Տուրքը հաշվելը և գանձելու տեխնիկան

Անտառանյութերի տուրքն հաշվվում է անտառամասերից բաց
թողնվող անտառանյութերի իրական արժեքի վրա տոկոսային
հաշվելում անելու միջոցով, ըստ վորում այդ տոկոսը չպետք է
անցնի՝ պետական, կոոպերատիվ հիմնարկությունների համար
2, իսկ մնացած բոլորի համար 5%-ից:

Տուրքը գանձվում է Հողօգտագործատի մարմինների կողմից
կոնզավճար գանձելու միջոցին՝ հիշված վճարի համար սահման-
ված հիմունքներով ու ժամկետին: Հողօգտագործատի կողմից ան-
տառանյութերի սպառողներին՝ անտառանյութերի արժեքն անմի-
ջականորեն ֆինիսիումատի դրամարկղը մուծելու համար վճարո-
վի հայտարարություններ տրվելու դեպքում, այդ հայտարարու-
թյունների մեջ մտցվում են նաև տեղական տուրքը, ճշտորեն
ցույց տալով դրա չափը:

6. ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀՈՒՄ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՆԱՍՆԱ- ԲՈՒԺԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՏՈՒՐԲ:

Հարկման բնյակունքը:

Անասնաբուժա-սանիտարական տուրքին յենթակա յեն առե-
տրա-արդյունաբերական անասունները, այն է՝ խոշոր յեղջուրա-

վոր անասունները, ձին, ուղար, եղը, խողը, և ասլա կենդանիներին հում մթերքները, այն և՛ միսը, ներքին որդանները, խողի ճարպը, չհալված ճարպը, անձակ կաշին, մորթին, յեղջուրները, սմբակները, խողի մաղը և ձիու մաղը, վորոնք վաճառվում են տեղական շուկայում, կամ բերվում ու փոխադրվում են մի վայրից մյուսը, անկախ նրանից, թե ում են պատկանում դրանք:

Տուրքը հաշվելը և գանձելու տեխնիկան

Տուրք վճարողները հանդիսանում են անասուններ և կենդանիների հում մթերքներ վաճառող կամ փոխադրող անձինք ու հիմնարկությունները:

Անասնաբուժա-սանիտարական տուրքի կուպարը չպետք է գերազանցի անասունների և դրանց հում նյութերի նորմալ գնահատման $\frac{1}{4}$ -ից, ըստ վորում մի գլուխ խոշոր անասունի տուրքի կուպարը չպետք է ավելի լինի 30 կոպ:

Նորմալ գնահատությունը սահմանվում է համապատասխան գործկոմների վորոշումով և չպետք է գերազանցի Ա. Ֆ. Ս. Խ. Հ. Առևտրական ժողկոմատի և ֆինժողկոմատի վորոշմամբ հաստատված նորմալ գնահատման կուպարից:

Ստորև բերում ենք այդ առթիվ Ա. Ֆ. Ս. Խ. Հ. Առևտրական ժողկոմատի և ֆինժողկոմատի 1928 թ. մարտի 26-ի № 3 վորոշումը. Հրատարակված է 1928 թ. մարտի 28-ի № 72 «Ձարյա վաստակ»-ում:

Ի վերաբրեռն տեղական ֆինանսների 1926 թ. ողորտոսի 9-ի հանձնարարության 51-րդ հոդվածի ծանոթ թյան հիման վրա հրատարակված 1927 թ. մարտ 22-ի № 14129 վորոշման՝ ԱՍՖՆՀ Առևտրական ժողկոմատը և ֆինանսների ժողկոմատը վորոշեցին. —

1. Ա. Ֆ. Ս. Խ. Հ. առևտրական անասունների և դրանց հում նյութերի անասնաբուժական սանիտարական յնությունը սուրբ գանձելու և նթագրում գործկոմները պետք է առաջնորդեն հետևյալ բարձրագույն գներով.

Ա. ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐ

ա) Մի գլուխ կովը	80 ա.
բ) Խոշոր յեղջուրավոր անասունը	100 ա.
գ) Ձին և ուղար	150 ա.
դ) Ձորին	75 ա.
ե) Եղը	25 ա.
զ) Նորթ և ձաղը	20 ա.
է) Խոզը	20 ա.
ը) Վոխարը, զաչը և ամբը	12 ա.

թ) Գառը, ուր և մինչև 6 ամսական խոզի ճուտը. 4 ա.

ՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. Անասնաբուժա-սանիտարական տուրքը չպետք է անցի 30 կոպեկից՝ մի գլուխ խոշոր յեղջուրավոր անասունի համար:

Բ. Գ Ա Շ Ի

ա) Խոշոր յեղջուրավոր անասունների հում թվում նաև դամշի թարմ կաշու 1 կիլոգր	56 կոպ.
բ) Ուղտի կաշին հատը	8 առբ.
գ) Ձիուն՝ հատը	3 առբ.
դ) Մանր յեղջուրավոր անասունների մորթին տնկախ սեփից և տարեքից, հատը	1 ա. 50 կ.
ե) Մովաշան	2 ա.
զ) Վաչրի վորագի	1 ա.

Գ. ՄՈՇՈՐ ՏԱԿԵՂՆԵՐ

ա) Կուզի կամ չրադիսի մորթին	20 ա.
բ) Աղվեսի	5 ա.
գ) Գայլի, աքի	4 ա.
դ) Վագրի կատվի, գորշուկի և գայլաշան	1 ա.
ե) Նաղառտակի և ճագարի	20 կ.
զ) Չիլիմանի	1 ա.

Դ. ԽՈՉԻ ՄԱՋ ՏԵԼ ԶԻՆԻ ՄԱՋ

ա) Զաքրած խողի մաղ	3 ա. 75 կ.
բ) Մաքրած և կիսափարրեկա	6 ա. 25 կ.
գ) Ձիու մաղը	1 ա. 90 կ.

ՅԵ. Բ Ո Ւ Բ Դ

ա) Վաչիարի բորդ, կիլոգր.	50 կ.
բ) Ուղտի	1 ա. 50 կ.
գ) Այծի, կովի, գոմեշի և ձիու բորդը, կիլոգրամ	20 կ.

Զ. ԽՈՇՈՐ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ՊՈՉԸ.

ա) Պոչը վերջին հողի հետ միասին, կիլոգր.	7 կ.
բ) Պոչի մագեր, կիլոգր.	37 կ.

Է. ԱՂԻՔՆԵՐԸ

ա) Վաչիարի փրոտիք աղած	4 ա. 60 կ. կիլոգր.
բ) Վոչարի կույրագիք	95 կ. »
գ) Զավարի փրոտիք չորը	1 ա. 25 կ. »
դ) » աղած	1 ա. 20 կ. »
ե) » վերջնագիք	95 կ. »
զ) » կույրագիք չորը	3 ա. 20 կ. »
է) » կույրագիք աղած	75 կ. »
ը) » վորկոր և մեղափամփուշտ չորը	1 ա. 55 կ. »

ՅԵՂՋՅՈՒՐԸ, ՄՄԲԱԿԸ ԵՆՎ ՎՈՍԿՈՐՆԵՐԸ.

ա) Յեղջուրը, սմբակը և վորկորները, կիլոգր.	13 կ.
---	-------

Թ. Հ Ա Բ Պ Ը.

ա) Տեխնիկական ճարպ, կիլոգրամ	44 կ.
բ) Խողի	60 կ.

Փ. Մ Ի Ս Ը

ա) Մորթած, մաշկած և մաքրած խոշոր յեղջ	60 ուսուցիչ
անասուններ, հատար	45 ուսուցիչ
բ) Ն. Էյնր զոմեշը. հատար	45 ուսուցիչ
գ) Նոյնի խոշոր յեղջյուրավոր անասունները՝ սառնարանում	30 ուսուցիչ
դ) Նույնի վայրի վարուցի	

Բ. Ա. Ջ. Դ. Ր. Ը.

Աղյուս, կերպար	1 ուսուցիչ
Լ. ՓԵՏՈՒՐԸ.	

Փետուրը և նորափետուրը	1 ու. 25 կ.
-----------------------	-------------

Ներկա վորոշման հրապարակումով վերանում են անասունների և պրանց հում նյութերի նորմալ գնահատման հարցի վերաբերյալ ԱՍՖՈՆՀ սահմաններում Անգլոսառարական ժողովման և նրա հանդիսատեսական լիազորությունների, ինչպես և Սնդրֆինիսիոսիոսի կողմից առաջարկում հրապարակված բոլոր վորոշումները

3 Ներկա վորոշման լիազորությունը պատասխանատվության և չենթարկվում ԱՍՖՈՆՀ համապատասխան հանրապետությունների բերական րենսգրքով:

4 Ներկա վորոշումը ուժի մեջ է մտնում հրապարակման օրից:

Անգլոսառարական ԲԵԿՁԱԴՅԱՆ.

Անգլոսառարական ՀՈՒՍԵՆՆՈՎ.

Ներկա տուրքի գանձումը թույլատրվում է միայն անասնաբուժա-սանիտարական քննության վստահական կիրառման միջոցին: Մի վայրից մյուսը փոխադրելիս կամ տեղափոխելիս տուրքը գանձվում է միայն մեկ անգամ, քվիտավորապես անասունները փոխադրելու վայրում:

Անասունների կրկին քննության դեպքում, տերերն ազատվում են նորից տուրք վճարելուց, յեթե ներկայացնում են վճարված տուրքի անդորրագրերը:

Տուրքը գանձվում է բուժա-սանիտարական հսկողության կողմից, վորը դրա համար տալիս է հատուկ անդորագրեր և նշանակում է առանձին հատուկ հավաքարարներ:

7. ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ՏՈՒՐԲ.

Ովքեր են հարկման յենքակա.

Վոչ-աշխատավորական տարրերի կողմից քաղաքում զբաղեցրած բնակելի տարածությունը տեղական խորհուրդները յենթարկում են լրացուցիչ բնակարանային հարկի, բացի բնակարանային վարձից և այլ հարկերից:

Ներկա հարկից ստացված գումարը ծախսվում է բացառապես քանվորական շինարարության համար:

Բնակարանային հարկին յենթակա յեն վոչ աշխատավորական յենգամուտի աղբյուրներ ունեցող բոլոր անձինք, վորոնք № 3 ցուցակով յենթարկվում են յենգամտային հարկման, այն և՛ առևտրականները, առանց վորոչ զբաղմունք ունեցող անձինք և այլն:

Հարկման վորպես հիմք ծառայում է հարկման յենթակա անձի և նրա յենամքի տակ կամ նրա հետ ապրող ընտանիքի անդամների կողմից զբաղեցրած բնակելի տարածությունը:

Դատարկ սենյակները և բնակելի շենքի մասը, վոր զբաղեցնում է առևտրական կամ արդյունաբերական ձեռնարկություն հարկման յենթակա չէ:

Հաշվումը և գանձման տեսիլական

Բնակարանային հարկի կուպարները սահմանում են տեղական խորհուրդների վորոշումով և չպետք է գերազանցեն որենքով նախատեսված բարձրագույն կուպարների չափից, վորոնց մինիմումը սահմանված է յուրաքանչյուր քառակուսի մետրից 5 կուպ. և մաքսիմումը՝ 2 ու. 50 կ.—հիմք ունենալով յենգամտային հարկման համար սահմանված գումար յենգամուտի գումարը:

Հարկի հաշվումը և ծանուցումը կատարվում է միաժամանակ յենգամտահարկի հարկաչափը վորոշելու հետ միասին: Հարկը վրձարվում է տեղական խորհուրդների համապատասխան վորոշմամբ սահմանված ժամկետներին:

Յեթե բնակարանային հարկի հարկատուն փոխվում է ափելի փոքր բնակարան կամ փոխադրվում է գյուղական վայրում բնակվելու, ապա նա պետք է հայտարարություն ներկայացնի համապատասխան ուղղակի հարկերի տեսչին՝ հարկը վերահաշվելու համար:

8. ՌԵՆՏԱ.

Ընդհանուր մաս

Մեկ պայմաններում ունեռայի հայտնաբերումը՝ տնտեսական իմաստով՝ չափազանց դժվարին դործ է, նկատի ունենալով մեր տնտեսա-իրավական արդի պայմանները: Այդ պատճառով ունեռային պետք է վերաբերվել, վորպես քաղաքական վայրերում

հողամասերից ոգտագործումը իշխանության կողմից չափավորող վարձ: Որենքի տեսակետով պետությունը հանդիսանալով հողի սեփականատեր՝ սակագին է նշանակում, ոգտագործման յենթակա հողերին, նկատի ունենալով վոչ թե դրանց տված փաստական յեկամուտը, այլ՝ այդ հողամասերի ոգտագործման յեղանակն ու գտնված վայրը: Այսպիսով, չենքերի տակ յեղած հողամասերի համար սահմանվում է տարբեր կուպոր, քան այգիների և այլ հողամասերի համար:

Ինչպիսի հողամասեր են հարկվան յենթակա

Ռենտան գանձվում է հիմնարկությունների, կազմակերպությունների և առանձին անձանց ոգտագործման տակ յեղած կառուցված և վոչ կառուցված հողամասերից, սակայն մի հիմնական պայմանով, յեթե նշված հողերից կաշառվարձ չի գանձվում. բայց կան հողամասեր, վորոնցից չի թույլատրվում կաշառվարձ գանձելու, այլ կարելի յե միայն ունտա գանձել:

Այդ հողամասերը հետևյալներն են.

ա) Սեփականության և կառուցման կարգով մասնավոր ֆիզիքական և իրավական անձանց պատկանող չենքերի տակ յեղած հողերը.

բ) ըստ իրենց կանոնադրության պետական ձեռնարկություններին տրամադրված հողերը.

գ) պետության պատկանող չենքերի տակ յեղած հողերը, բացի տեղական խորհուրդների գույքերի մեջ մտնող չենքերը.

դ) անսահմանափակ ժամանակով բնաշինարարական կոոպերատիվ ընկերություններին տրամադրված հողերը.

Վորումք են ազատվում

Գանձումից ազատվում են հետևյալ հողերը.

ա) գերեզմանոցների գրաված հողամասերը.

բ) Ռազմածովային ժողկոմատի տրամադրության կամ ոգտագործման տակ յեղած պոլիդոնների, ոգանավակայանների և այնի կողմից գրավված հողամասերը:

գ) Բերդերի տակ յեղածները.

դ) տրանսպորտին հատկացվածները.

յե) գյուղատնտեսական ոգտագործման տակ յեղածները, վորոնք յենթակա յեն գյուղատնտեսական հարկի.

զ) նախահաշվային կարգով պահվող պետական հիմնարկությունների և ձեռնարկությունների չենքերի տակ յեղած հողերը, յեթե այդ չենքերը վարձով չեն տրվում.

ե) Ելեքտրական կայանների և Փոստհեռնոգկոմատի այլ տեխնիքական կառուցումների տակ յեղած հողերը.

ը) այն չենքերի և դրանց պատկանող բակերի և պարտեզների տակ յեղած հողամասերը, վորոնք գրադեցրել են կրթական, ուսուցման և բուժական հաստատությունները, հանդստյան տները, մանկատներն ու մանկական դպրոցները և հաշմանդամային հիմնարկությունները.

թ. աշխատանքի պալատների, արհեստակցական կազմակերպությունների չենքերի, բանվորական աղումքների, և գյուղացու տների տակ յեղածները.

ժ) մանկական հրապարակների և ֆիզիկուլտուրայի սպորտիվ ստադիոնների տակ յեղածները.

ի. փոխադարձական պայմանով արտասահմանյան գլխանադիտական ներկայացուցիչների կողմից գրադեցրած չենքերի տակ յեղածները.

լ) Զինվորական ծառայողների և նրանց ընտանիքների գրադեցրած չենքերի, այգիների և պարտեզների տակ յեղած հողերը, յեթե այդ չենքերը վարձով չեն տրվում, իսկ հողամասերը մշակվում են նրանց ընտանիքների կողմից՝ առանց վարձու աշխատանքի կիրառման.

Ով է ունտա վնարող հանդիսանում

Ռենտան գանձվում է չենքի սեփականատերից, կամ այն հիմնարկությունից, կազմակերպությունից և ձեռնարկությունից, ում տրամադրված է հողամասը, կամ հողամասում կառուցված չենքը: Ծենքերի տակ յեղած հողամասերի նկատմամբ ունտա վնարողը հանդիսանում են չենքերի սեփականատերերը, իսկ մնացած հողամասերի նկատմամբ՝ այն հիմնարկությունը, ձեռնարկությունը կամ անձը, վորին հանձնված է հողամասի ոգտագործումը:

Հաշվելն ու գանձման տեսիլական

Ռենտայի կոպարներն սահմանում են տեղական խորհուրդները, հիմնվելով քաղաքներն այս կամ այն դասին կցելու առթիվ ՀՍՍՀ: Տնտեսական խորհրդակցության վորոշման վրա, և՛ յուրաքանչյուր դասի համար սահմանված կոպարների չըջանակներում:

Տնտեսախորհրդակցության վորոշմամբ Յերեսներ կցված և 4-րդ, իսկ Լենինականը 3-րդ դասին: Հայաստանի մյուս քաղաքներում ունեւա չի գանձվում, վորովհետեւ այնտեղ գյուղհարկ և անցկացվում:

Յուրաքանչյուր քառ. մետրի բարձրագույն կոպարն ըստ դասերը՝ հետեւյալն է.

Հ Ո Ղ Ե Ր	Վ Ո Ր Ո Ն Ի	Չ Բ Ս Ղ Ե Ց Վ Ա Մ	Ե Ն			
Քաղաքային վայրերի դասերը	Բնակիչի շենքերի և բակի կառուցումները	Առևտրա-արդյունաբերական շենքերը	Առևտրական ձեռնարկային շենքերի և պատկերային արհեստագործական շենքերը	Արդյունաբերական ձեռնարկային շենքերի և պատկերային արհեստագործական շենքերը	Բակերի, այգիների, բանջարանների, և արհեստագործական շենքերի կառուցումը արհեստանոցների	Կառուցված և վճարվող կառուցված պատկերային շենքերի կառուցումը
III	6	24	9	6	2	2
IV	9	36	12	9	3	3

Պետական հիմնարկությունների և ձեռնարկությունների համար ունեւայի կոպարն իջեցվում է. վոչ պակաս, քան 20%՝ հանդեպ մասնավոր անձանց կոպարի:

Դրույքը հաշվվում է հոկտեմբերի մեկից սկսվող և հաջորդ տարվա սեպտեմբերի 30 վերջացող յուրաքանչյուր տնտեսական տարվա համար, ըստ հողամասերի այն դրության և տարածության, վոր սահմանված է հաշվետուումով կամ ընդհանուր ստուգումով: Հաշվումը և հարկումը կատարվում է համաձայն գույքի առանձին մասերի, կիրառելով ըստ հողամասերի ուղտագործման բնույթի սահմանված կոպարները (շենքեր, այգիներ, բակ և այլն), և գույքի տվյալ մասի համար տարիքով սահման-

ված կոպարը բազմապատկել գույքի այդ մասի տարածության քառակուսի մետրի քանակության հետ: Հարկման աշխատանքը վերջացնելուց հետո, ունեւա վճարողներին ծանուցվում է հարկաթերթեր ուղարկելու միջոցով՝ վոչ ուշ, քան մեկ ամիս առաջ վճարման ժամկետից:

Վճարման ժամկետը սահմանվում է համապատասխան տեղական խորհուրդների վորոշումով՝ բյուջետային տարվա սահմաններում:

Սրանով մենք կվերջացնենք Անդրկենտրոնական և Ժողովրդախորհի 1926 թ. ողոստու 9-ին հաստատված Տեղական Ֆինանսների կանոնադրության հիման վրա անցկացվող տեղական հարկերի և տուրքերի մասին և կանցնենք ՀՍՀՍ կենտրոնական և Ժողովրդախորհի 1928 թ. դեկտեմբերի 19-ի վորոշման համաձայն սահմանված տեղական հարկերին ու տուրքերին:

9. ՀԱՐԿ ՓՈԽԱԴՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻՑ

Հարկման քայքայումները

Փոխադրական միջոցների հարկին յենթակա յեն՝ ինչպես մասնավոր անձինք, հասարակական կործակելությունները, նույնպես և զանազան պաշտոնատար անձինք, պետական ձեռնարկություններն ու հիմնարկությունները:

ա) սեփական ուղեորման և չըջաղայության համար ողտագործվող հեծնելու (вместимые) ձիերը, վորոնք պատկանում են ինչպես մասնավոր անձանց, ձեռնարկություններին, նույնպես և պաշտոնատար անձանց ու պետական հիմնարկություններին. յեթե հիշված ձիերը բացի իրենց ուղղակի նպատակներին ծառայելուց ողտագործվում են նաև տնտեսական նպատակով. այդ դեպքում ել այդպիսիները հարկվում են վորպես վերում ցույց արվածները:

բ) բանվոր ձիեր հաշվում են այնպիսիները, վորոնք ողտագործվում են բացառապես տնտեսական և ուղեբացիոն նպատակների համար և ծառայում են վորպես յեկամուտի աղբյուր, ըստ վորում բանվոր ձիերը հեծնելու համար պատահական ողտագործելը չի կարող հիմք ծառայել այդպիսիները վորպես հեծնելու ձիեր հարկելուն:

գ) փոխադրական զբաղմունք ունեցող և վարձով ճանապարհորդներ ու բեռներ փոխադրելու համար ծառայող, ինչպես և վար-

ձու տրվող ձիերն ու այլ կենդանիները: Սեփական բեռների փոխառութեան ծառայող ձիերը չեն կարող հարկման յենթարկվել վորպէս փոխադրական զբաղմունքի համար ոգտագործվողներ, այլ դրանք պետք է հարկվեն վորպէս բանվոր ձիեր:

դ) սեփական կարիքների, ուղևորների և բեռների փոխադրութեան համար սղահվող ինքնաշարժ կառքերը, մատուցանող նավակները և հեծանիվները հարկման են յենթարկվում անկախ նրանից՝ ոգտագործվում են դրանք, թե՛ վոչ:

յե) նավերը և մակույկները, վորոնք տեղերի կողմից ոգտագործվում են փոխադրական զբաղմունքի, այսինքն՝ ուղևորներ և բեռներ փոխադրելու համար:

Հարկից ազատվում են՝

ա) կարմիր բանակում, Պետքազմարչութեան և Միլիցիայի որդաններում յեղած անձանց ընտանիքներին պատկանող ձիերը, յեթե յուրաքանչյուր ընտանիք ունի վոչ ավել մեկ ձիուց և յեթե այդպիսին սպասարկում է բացառապէս տնային տնտեսութեան:

բ) հրդեհաչեջ խմբին պատկանող ձիերն ու ինքնաշարժ կառքերը:

դ) Հողփողկոմատի անմիջական հովանավորման տակ յեղած աղնվացեղ ձիերը:

դ) նորմալ տարիքին չհասած (4 տարեկ.) և վորպէս բանվոր ու հեծնելու ձիեր չոգտագործվողները:

յե) զինվորական հիմնարկութեաններին, համաձայն հիմնարկութեան շտապների և ցուցակների, պատկանող ձիերը, ինքնաշարժ կառքերն ու հեծանիվները:

դ) փոստային հաստատութեանների փոխադրական միջոցները, վորոնք չեն ծառայում ուղևորների փոխադրման:

ա) անառապահներին և նրանց ողնականներին պատկանող ձիերը, յուրաքանչյուրին մեկ ձիուց վոչ ավել:

Ով է հանդիսանում հարկատու.

Հարկատուն հանդիսանում է փոխադրական միջոցների փաստական ոգտագործողը կամ տերը՝ ով էլ ուղում է ինի: Փաստական ոգտագործողը կամ տերը հանդիսանում են այն անձիք և հիմնարկութեանները, վորոնց ոգտագործման տակ՝ կամ սեփականութեան իրավունքով գտնվում են տվյալ փոխադրական միջոցները:

Հարկատուները յենթարկվում են հարկի վոչ թե ըստ իրենց մշտական բնակավայրի, այլ այնտեղ, ուր փաստորեն ոգտագործում են փոխադրական միջոցները:

Հարկը հաշվելը և գումարն տեխնիկան.

Փոխադրական միջոցների կողարները սահմանում են տեղական խորհուրդները համապատասխան վորոշմամբ՝ որենքով նախատեսված կողարների սահմաններում (տես հավելված):

Հարկը հաշվվում է՝ մեխանիկական չափիչների նկատմամբ՝ ըստ դրանց ձիու ուժի, նավակների, մակույկների և հեծանիվների նկատմամբ՝ ըստ դրանց քանակի, իսկ մյուս փոխադրական միջոցների նկատմամբ՝ ըստ անասունների թվի:

Հարկային տարվա ընթացքում հարկման որչեկտր մի անձից մյուսին փոխանցվելու դեպքում, յերկրորդ անգամ հարկ չի գանձվում, այլ, ինչպէս նոր, նույնպէս և հին տիրող հայտարարութեան համաձայն Ֆինրաթինը համապատասխան նշանակում է անում հարկամատչանում: Հարկային տարվա ընթացքում որչեկտից ոգտվելու դատարը չի կարող հիմք ծառայել վճարված հարկի մի մասի վերագարձման:

Հարկատուների ցուցակը կազմվում է զավթինրաթինների ձողմից՝ տեղական տնտեսութեան, ավտո-տեսի և միլիցիայի ունեցած տվյալների հիման վրա:

Հարկատուները տեղական խորհուրդների կողմից սահմանված ժամկետին հարկը մուծում են Ֆինրաթինի դրամարկղը: Հարկի մուծման համար տրվում են համապատասխան անդորագրեր, և քացի դա՝ Ֆինրաթինի դրամարկղում տրվում են համարանիշներ:

10. ՄԻՆԱՎԱԳ ՏՈՒՐԳ

Հարկման որչեկտները

Միանվագ տուրքին յենթակա յեն՝ վորեւ առարկաներ, ապրանքներ, մթերքներ, պատահական իրեր վաճառող և վաճառելու համար անասուններ և տնային կենդանիներ չուկա բերող անձինք, յեթե վաճառքը կատարվում է առանց արհեստագործական վկայագիր վերցնելու:

Միանվագ տուրքի յենթակա վաճառքի տեսակներին պատկանում են՝ ձեռքի արկղերով, զամբյուղներով, դույլերով և այլն կատարվող մանրավաճառքը, սայլակներով, սայլերով և

կամ տեղում, վոչ թե ձեռքից, այլ գետնից կատարվող վաճառքը, և վերջապես չուկա բերված խոշոր և մանր անասունների վաճառքը:

Ով և ազատվում տուրքից.

Միանվագ տուրքի վճարից ազատվում են իր անային կարիքներին գործադրվող իրեր վաճառող անձինք և իրենց տնտեսութան միջոցները վաճառող գյուղացիները:

Գյուղացիական տնտեսության միջոցները գնող և վերավաճառող անձինք մշտապես յենթարկվում են միանվագ տուրքի ընդհանուր հիմունքներով:

Տուրքը հաշվելը և գանձելու տեխնիկան.

Տուրքի կուտարը սահմանվում և համապատասխան տեղական խորհուրդների վերջում՝ որենքով նախատեսված սահմաններում: Ձեռքի վրա կատարվող վաճառքի բարձրագույն կուտարը կազմում և յուրաքանչյուր օրվա համար՝ Յերեսանում—15 կոպ., Լենինականում—12 կ., այլ քաղաքներում—9 կոպ. և գյուղական վայրերում—6 կ. իսկ անասունների վաճառքի և փոխադրական միջոցների ոչնությամբ կատարվող վաճառքի (Развозная) կուտար և՛ Յերեսանում—40 կ. Լենինականում—32 կ. այլ քաղաքներում—24 կ. և գյուղական վայրերում—16 կոպ.

Միանվագ տուրք վճարող անձինք չեն ազատվում արհեստագործական հարկի վերաբերվող ռեգիստրացյան քարտ վերցնելու պարտականություններից և իր ժամանակին քարտ չվերցնելու համար յենթարկված տուգանքից:

Տուրքը գանձվում և այդ նպատակով նշանակված հատուկ հարկահավաքների միջոցով, վորոնք տուրքի վճարման համար տալիս են հատուկ անդորագրեր ֆինրաժնում գրանցված գրքույկներին:

Հարկատուն համապատասխան տուրքը վճարելուց հրաժարվելու դեպքում, հարկահավաքին իրապունք և տրվում միլիցիայի միջոցով կալանքի տակ առնել նրա ապրանքը, մինչև հառանելիք տուրքի վճարումը:

11. ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ

Հարկման որչեկար.

Բացառապես քաղաքային վայրերում գանձվող անասունների հարկին յենթարկվում են խոշոր յեղջյուրավոր անասունները, այն

և՛ 2 տարեկանից բարձր ցուլերը և կովերը, 3 տարեկանից բարձր զոմեչներն ու յեղները, և փոխադրության համար ծառայող կենդանիները, այն և՛ յերեք տարեկանից բարձր եչերն ու ջորիները և 4 տարեկ. բարձր ուղտերը:

Հարկման յենթակա չեն.

Անասունների հարկից ազատվում են՝

ա) Խորհրդային տնտեսությունների և բեղմնակայանների ազնվացեղ կենդանիները, նույնպես և անասնաբուժամանրեարանական լաբորատորիայի փորձնական կենդանիները:

բ) Կարմիր բանակում և Նավատորմում ծառայության մեջ յեղած անձանց ընտանիքներին, ինչպես և զորացրվածներին կամ նրանց ընտանիքի աղամներին պատկանող անասունները, վոչ ալել յուրաքանչյուր ընտանիքին մեկ զվից:

գ) Սոցիալական ապահովագրության հիմնարկներին պատկանող անասունները:

դ) Գյուղատնտեսական հարկ վճարող անձանց պատկանող և գյուղհարկման միջոցին հաշվի առնված անասունները և

յե) Մանր յեղջյուրավոր անասունները:

Հարկը հաշվելը և գանձման տեխնիկան.

Հարկի կուտարները սահմանում են տեղական խորհուրդները՝ որենքով նախատեսվածների սահմաններում: Հարկի չափը չի կարող գերազանցել Յերեսան և Լենինական քաղաքներում կիսամյակում 5 ռուբլ. և այլ քաղաքներում 4 ռ. յուրաքանչյուր խոշոր յեղջյուրավոր անասունից: Կիսամյակի ընթացքում հարկման յենթակա անասունը մի այլ տիրոջ փոխանցվելու դեպքում, վորի համար արդեն հարկ վճարված և, կրկին անգամ հարկման չի յենթարկվում, սակայն անասունի փոխանցման մասին անհրաժեշտ և հայտնել համապատասխան ֆինրաժնին:

Հարկատուները խոշոր յեղջյուրավոր անասուններ ունենալու մասին գործկոմների կողմից սահմանված ժամկետին հայտարարություն են տալիս ֆինրաժնին:

Ներկա հայտարարությունները ստուգում են դավֆինրաժնի կողմից՝ տեղական տնտեսության ունեցած սովյախների հետ համեմատելու և տեղում ստուգելու հանապարհով: Անճիշտ տեղեկու-

թյուն տալու դեպքեր հայտնաբերվելու միջոցին արձանագրութ-
յուն է կազմվում՝ հանցավորին տուգանելու համար:

Հարկը մուծվում է Ֆինբաժին՝ տեղական խորհուրդների
կողմից սահմանված ժամկետին:

12. ՀՅՈՒՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒՄ, ՃԱՇԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ ՅԵՎ ԱՅԼ ՆՄԱՆ
ԶԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՏՐՎՈՂ ՀԱՇՎՆԵՐԻ
ՀԱՏՈՒԿ ՀԱՐԿ:

Հարկման որոշումները.

Հաշիվների համար հատուկ տուրքը գանձվում է հյուրանոց-
ներում, ճաշարաններում, բէյառներում և նման ձևերակու-
թյուններում:

Հարկման յենթակա հաշիվ գումարը պետք է ավել լինի 5
ոուբլուց:

Տուրքից ազատվում են.

Ազատ են տուրքից հաճախորդներին տրված բոլոր հաշիվները,
յեթե այդպիսիների գումարը կազմում է 5 ո. և պակաս:

Հաշվելն ու գանձման տեխնիկան.

Տուրքի բարձրագույն կոստյուն որենքով սահմանված է հաշիվ
գումարի 20%, վորի սահմաններում տեղական խորհուրդներն յե-
նելով տեղական պայմաններից կարող են ավելի ցածր կոստյունը
վորոշել:

Տուրքը գանձվում է ընդհանուր հաշիվը վճարելու հետ միա-
սին: Տուրքի գումարը նշանակվում է Ֆինբաժնում գրանցված ար-
մատագրությունից տվող հաշիվների վրա: Յեթե տուրքի գումարը
գանձված չի հաճախորդից, ապա այդպիսին վճարում է ձեռնար-
կությունը կամ դրա պատասխանատու կարգադրիչը:

13. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԶՎԱՐՃԱՎԻՔՆԵՐԻ ՀԱՐԿ:

Հարկման որոշումները.

Հասարակական հանդեսների և զվարճատեղերի հարկը գանձը-
վում է այն անձանցից, վորոնք հաճախում են քաղաքում կայացած
հանդեսներն ու ներկայացումները, այն է՝ դրամատիկական բե-
մադրությունները, օպերային ներկայացումները, համերգները,
ցուցահանդեսները, կինոները, ձիարշավները և այլն: Գյուղական

վայրերում այսպիսի հանդեսներ հաճախողներն ազատվում են
հարկից:

Ովքեր են ազատվում հարկից.

Հարկից ազատվում են.

ա) Թանգարանները և աշակերտների, յերեսանների, կարմիր
բանակայինների, հիվանդների, կալանավորների համար դպրոց-
ներում, դորանոցներում, հիվանդանոցներում և կալանատներում
կազմակերպված հանդեսներն ու ներկայացումները հաճախող-
ները:

բ) Հատկապես յերեսանների համար կազմակերպված ներկա-
յացումների հաճախորդները:

գ) Ազիտացիոն-պրոպագանդիստական, քաղ-լուսավորական և
գեղարվեստական ցուցադրական նշանակություն ունեցող հան-
դեսների հաճախորդները:

դ) Գեղարվեստական-կրթական կազմակերպությունների,
նույնպես և յերաժշտական ու թատրոնական դպրոցների կողմից
փորձա-ցուցադրական և հաշիվետվական նպատակով կազմակերպ-
ված առանձին հանդեսների հաճախորդները:

յե) Բանվորների և ծառայողների կազմակերպությունների,
նույնպես և արհմիությունների կողմից իրենց անդամների և նրանց
ընտանիքների համար կազմակերպված փակ ներկայացումների
հաճախորդները, ըստ վորում այս արտոնությունները կիրառվում
են այն դեպքում, յերը փակ յերեկույթներին չի թույլատրվում
կողմնակի անձանց ներկայությունը: յեթե հայտնաբերվեն մուտ-
քի վճար տված կողմնակի անձինք, այն դեպքում հարկման կյեն-
թարկվեն հիշված հանդեսների հաճախորդները:

զ) Գիտական բնույթ կրող դասախոսությունների ու ցուցա-
հանդեսների և

ե) Յերեանում գտնվող Լուսժողկոմատի պետական թատրոնի
հաճախորդները:

Հանդեսներն ըստ խմբակների բաժանելու կարգը.

Հարկի կոստյունները սահմանվում են տեղական խորհուրդների
վորոշումներով՝ որենքով նախատեսվածների սահմաններում, ըստ
հանդիսների խմբակների այսինքն՝

ա) Սիմֆոնիկական, դրամատիկական, օպերային (նույն թը-
վում նաև կոմիկական օպերաներ), բալետային ներկայացումներ-

բից և գեղարվեստական ցուցահանդեսներից՝ տոմսի գնի—5%—ը :
բ) Համերգներից, յերաժշտական ու գեղարվեստական յերեկույթներից և ցերեկույթներից տոմսի գնի—5%—ը :

դ) Սպորտային մրցումներից, հասարակական խաղերից, կըրկեսներից, մեխանիկական թատրոններից և կինոներից՝ տոմսի գնի—15%—ը :

դ) Ոպերետիկաներից, կարաթեներից՝ սեզոններով և առանց սեզոնների՝ տոմսի գնի—25%—ը :

Սակայն կարող են վորոշ գեղեցիկում կախածներ առաջանալ հանդեսը կամ ներկայացումն այս կամ այն խմբին կցելու : Այսպես որինակ, կոմիկական ոպերան կցված է այն խմբին, վորի համար սահմանված է մինեմալ կոպար վոր կազմում է 5%, մինչդեռ գեղեցիկը են լինում, յերբ այդ անվան տակ ներկայացումները ոպերետային բնույթ են կրում, վորոնք պետք է հարկման յենթարկվեն ամենարարձր կոպարով, այն է 25% :

Այսպիսի դժվարություններ առաջանալու դեպքում՝ հանդեսն այս կամ այն խմբակին կցելու հարցը վորոշվում է Ֆինրամոնում՝ Լուրամոնի հետ միասին, և յեթե անհրաժեշտ է հրավիրվում է նաջ Գեղաչիսի տեղակա անդամը : Ֆինրամոնի և Լուրամոնի վորոշումը կարելի յե բողոքարկել Գործկոմի առաջ, վորի վորոշումը համարվում է վերջնական :

Յեթե միևնույն ներկայացումը, զանազան բնույթի համարներ ունենալու հետևանքով կարելի յե կցել հարկման զանազան խմբերի, ապա նման դեպքում հարկը գանձվում է ավելի բարձր կոպարով :

Հարկը հաշվելը և գանձման տեխնիկան .

Հարկն հաշվում է տոմսի հիմնական գնի վրա % ավելացնելու միջոցով : Յեթե բացի տոմսի գնից գանձվում է նաե վերին հագուստներ պահելու վարձ, ապա հարկն հաշվում է ընդհանուր գումարից : Ներկայացման յուրաքանչյուր հաճախորդ պետք է ունենա Ֆինրամոնում գրանցված արձատագրքույկներից արված տոմս : Առանց համապատասխան տոմս տալու վորեւէ վճար գանձել չի թույլատրվում, ինչպես և չի թույլատրվում առանց Ֆինրամոնի գիտության վորեւէ փոփոխություն մտցնել տոմսի գինն արտահայտող թվերի մեջ :

Հարկի գանձման պարտականությունը դրվում է հանդեսի

կամ ներկայացման վարչության վրա, վորը հարկը գանձում է տոմսերը վաճառելու միջոցին՝ վերջինների արժեքից անբաժան : Տոմսերի վրա պետք է նշանակված լինի տեղը, տոմսի հիմնական արժեքը և հարկի գումարը, հոգուտ կարմիր խաչի Միության գանձվող տուրքի գումարը և տոմսի ընդհանուր վաճառման արժեքը :

Արձատագրքերից կտրված տոմսը համարվում է վաճառված և վարչությունը դրա համար համապատասխան հարկ եմուծում :

14. ՊԼԱԿԱՏՆԵՐԻ, ԱՖԻՇԱՆԵՐԻ, ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՌԵԿԼԱՄՆԵՐԻ ՀԱՐԿ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ .

Հարկման որյեկտները .

Պլակատների, աֆիշաների, հայտարարությունների և ռեկլամների հարկին յենթակա յեն կարճատև և մշտական ռեկլամները, այն է՝ տպագրված և թե ձեռագիր, նույն թվում նաե՝ լուսավորված, տեղաշարժվող, ինչպես և փողոցներում բաժանվող, ցուցափեղկերում, ցուցադրվող և պատերին փակցված հայտարարությունները, պլակատները, աֆիշաները և ցուցանակները :

Կարճատև ռեկլամներ համարվում են՝ 15 օրից վոշ ավելի փակցվող ու բաժանվող պլակատները, աֆիշաները և թուղթիկները :

Մշտական համարվում են 15 օրից ավելի ցուցադրվող կամ փակցվող պլակատները, ցուցանակները և նկարները :

Հայտարարությունների տուրքը գանձվում է առևտրական բնույթ կրող, այսինքն, առևտրի, արդյունաբերության կամ այլ գրամական գործարքների հետ կապված հայտարարություններից, վորոնք տպագրված են պարբերական և վոշ-պարբերական հրատարակությունների՝ թերթերի, ամսագրերի, գրքերի, տեղեկատուների օրացույցների մեջ :

Արդյունք են ազատվում հարկից .

ա) Հիշված հարկից ազատվում են .

ա) Կենտրոնական և տեղական մարմինների հայտարարությունները : Այստեղ մտնում են պարտադիր վորոշումները, ղեկերտները և կառավարման վերաբերվող հայտարարությունները :

բ) Ընդհանուր ողտագործման համար կախված պարբերական հրատարակությունները :

դ) Զրի դաստիարակություններ, ժողովներ և ներկայացումներ կազմակերպելու մասին աֆիշաները և հայտարարությունները:

դ) Աղիտացիոն բնույթի պլակատները, հայտարարությունները և աֆիշաները:

յե) Աշխատանքի պահանջի և առաջարկի մասին մամուլում լույս տեսած հայտարարությունները: Այս վերջինը չի վերաբերում արհեստավորներին, տնայնագործներին և ազատ գրադմունքի տեր անձանց, այն է՝ բժիշկներ, փաստաբաններ և այլն:

զ) Հիմնարկությունների պարտավորեցուցիչ բնույթ կրող հայտարարությունները, այն է՝ հարկերի դանձման մասին, ապահովագրության մասին, պետական փոխառության մասին և այլն:

ե) Աղատվում են նաև շենքի ներսից կամ ճակատից կախված և հիմնարկությանը ռեկլամ անող ցուցանակներն ու մակագիրները:

Հարկի հաշվումը և գանձումն տեխնիկան.

Հարկի կտարները սահմանում են տեղական խորհուրդները՝ որենքով նախատեսվածի սահմաններում (տես հավելված):

Միևնույն հանդեսի կամ ներկայացման մասին յեղած զանազան չափի կարճատև աֆիշաներից հարկը դանձվում է աֆիշայի միջին չափից:

Զանազան տեսակի ռեկլամներ բաց թողնող բոլոր ձեռնարկությունները պարտավոր են ցուցակադրվել Ֆինրաթնում, և վոչ մի ռեկլամ չի կարող փակցվել առանց Ֆինրաթնում գրանցվելու և համապատասխան հարկը մուծելու:

Հարկը մուծվում է նախքան ռեկլամը փակցնելը կամ տարածելը:

Հայտարարությունների հարկը դանձում է հրատարակչությունը՝ հայտարարության վճարը ստանալու հետ միասին: Գանձման համար համապատասխան անդորագիր է արվում Ֆինրաթնում գրանցված արմատագրքույկներից:

15. ԱՃՈՒՐԴՈՎ ՎԱՃԱՌՎՈՂ ԳՈՒՅՔԵՐԻ ՀԱՐԿ.

Հարկման որոշումները.

Աճուրդային վաճառքի հարկին յենթակա յեն քաղաքային վայրերում աճուրդի միջոցով գույքերի բոլոր տեսակի հրապարակային վաճառքները: Հարկը դանձվում է թե մասնավոր և թե պետական հիմնարկություններից ու ձեռնարկություններից: Ա-

ճուրդային վաճառքները հարկման յեն յենթակվում անկախ այն հանգամանքից, թե վորտեղ և կատարվում վաճառքը—աճուրդի համար կանխորոշված հատուկ շենքերում, թե պահեստներում, հիմնարկություններում կամ խանութներում: Հարկումը տարածվում է պետական հիմնարկություններին կամ մասնավոր անձանց պատկանող բոլոր տեսակի գույքերի, ինչպես շարժական (ապրանքներ, տնային իրեր), նույնպես և անշարժ գույքերի (շենքեր և այլն) վրա:

Հարկը դանձվում է անդամ այն դեպքում, յերբ վաճառքը կատարվում է որենքի կամ կանոնադրության պահանջի հետևանքով, որինակ՝ անտեր գույքերի վաճառքը, յերկաթուղուց չպահանջվող ապրանքների կամ բեռների և զանազան հիմնարկություններում գրավ դրված ապրանքների վաճառքը և այլն:

Գանձման կարգը.

Հարկի չափը սահմանվում է տեղական խորհուրդների համապատասխան վորոշմամբ, բայց վոչ ավել վաճառքից ստացված գումարի 5%-ից:

Աճուրդով կատարված վաճառքի հարկը, ինչպես ցույց է տալիս այս անունը, դա վաճառքի, այլ վոչ թե գնման հարկ է, ուստի և դա պետք է դանձվի վաճառքից՝ աճուրդից ստացված գումարից համապատասխան տոկոս գուրս դալու միջոցով:

Աճուրդ կազմակերպող անձինք պարտավոր են աճուրդի կատարման վայրի մասին յերեք որ առաջ հայտնել Ֆինրաթին, ցույց տալով աճուրդային վաճառքի պատասխանատու կազմակերպչի անուն—ազգանունը և հասցեն:

Բոլոր հրապարակային վաճառքների միջոցին տարվում է յերկու որինակից վաճառման թերթ, ուր ցուցակադրվում է աճուրտով վաճառքի յենթակա բոլոր գույքը: Իսկ աճուրդային վաճառքի մշտական շենքերում, բացի դրանից տարվում է նաև Ֆինրաթնում գրանցված աճուրդային վաճառքի հատուկ արձանագրությունների գիրք:

Վաճառվող իրերը գնել ցանկացողներ չլինելու դեպքում, այդ մասին համապատասխան հիշատակվում է արվում վաճառքի թերթում:

Աճուրդներում պետք է ներկա լինի Ֆինրաթնի ներկայացուցիչը, սակայն վորի բացակայությունը չի կարող պատճառ լինել վաճառքը դադարեցնելուն:

Տեղական խորհուրդների կողմից սահմանված ժամկետին հարկը ֆինրաթնի դրամարկղը մուծելու և հարկի ճշտության համար սլատասխանատու յե աճուրդ կազմակերպողը: Հարկի վճարման մասին ֆինրաթնի դրամարկղը տալիս և սահմանված ձևի անտորրազեր, վորը կցվում և վաճառքի թերթին վորպես արդարեցուցիչ փաստաթուղթ:

16. ՅՈՒՅԱԳՐԱՆ ՏՈՒՐԳ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ.

Յուցադրման տուրքը դանձվում և միլիցիական որդանների վորդմից քաղաքային վայրերում՝ անձնավորությունը ապացուցող յուրաքանչյուր փաստաթղթի դրանցումից:

Ով և ազատվում հարկումից.

Յուցադրման տուրքից ազատվում են.

ա) Կարմիր բանակում և Նավատորմում յեղած անձինք և նրանց ընտանիքների անդամները:

բ) Կարմիր բանակից և Նավատորմից դորացրվածներն ու անժամկետ արձակուրդ գնացածները և նրանց խնամքի տակ յեղած ընտանիքի անդամները: Այս արտոնությունները կիրառվում են դորացրման կամ անժամկետ արձակուրդ գնալու որից սկսած մեկ տարի ժամանակամիջոցում:

Հարկի կուպրները և գանձման կարգը.

Հարկի կուպրները սահմանվում են տեղական խորհուրդների համապատասխան վորոշմամբ, ըստ վորում չպետք և ավել լինի յուրաքանչյուր փաստաթղթի դրանցման համար՝ բանվորներից և ծառայողներից 20 կոպ. արհեստավորներից և տնայնագործներից՝ 40 կ. իսկ այլ անձանցից՝ 2 ուրբ.: Տուրքը դանձվում և դրանցման միջոցին՝ փաստաթղթի վրա հատուկ դրամանիշներ վաղցնելու և չիջելու միջոցով: Հիշված դրամանիշները միլիցիան կանխավճարով ստանում և ֆինրաթնից: Գանձված գումարը տեղական խորհուրդների կողմից սահմանված ժամկետին մուծվում են ֆինրաթնի դրամարկղը:

17. ՀԱՏՈՒԿ ՏՈՒՐԳ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԱԾՈՒ ԼԻՆԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՉՈՒՆՅՈՂ ԱՆՁԱՆՅԻՅ.

Գյուղական կատարածու լինելու իրավունք չունեցող անձանց հատուկ տուրքին յենթարկվում են ըստ սահմանադրութան ընտ-

րական իրավունքից զրկված անձինք, վորոնք չեն կարող ընտրվել՝ գյուղական կատարածուների պաշտոն տանելու համար:

Այդպիսի անձանց թվին են պատկանում՝ մասնավոր առևտրով զբաղվողները, տերտերներն ու վարդապետները և այլ կրոնական գալանանքներին ծառայողները, վոստիկանության, ժանդարմերիայի և պահնորտական բաժնի նախկին ծառայողները և դատարանի վորոշմամբ իրավազուրկները:

Կուպրը և գանձման տեխնիկան.

Տուրքի կուպրը վորոշվում և Կենտգործկոմի կողմից հաստատված կուպրների սահմաններում, այն և՛ Տ-ից մինչև 2 ուրբի:

Հարկատուների յուցակները կազմում և համապատասխան Գալառակային Գործկոմը՝ վերընտրությունների վերաբերյալ տվյալների հիման վրա, և տեղական պալմանների հարմար ձևով ծանուցվում և հարկատուներին: Հարկատուները սահմանված տուրքը վճարում են տարեկան մեկ անգամ՝ գալառային գործկոմների վորոշած ժամկետին:

18. ՏՈՒՐԳԻ ԲՈՒԺԱՎԱՅՐԵՐԸ ՅԵԿՈՂ ԱՆՁԱՆՅԻՅ.

Բուժավայրեր յեկողների տուրքը դանձվում և բուժման ամբողջ սեզոնի ընթացքում հիշված վայրերն յեկող բոլոր անձանցից:

Ովքեր են տուրքից ազատվում.

Այս տուրքից ազատվում են.

ա) Սոցիալական ապահովագրության մարմինների կողմից բուժավայրերում գտնված սանատորիումներն ուղարկվող բոլոր բանվորները, ծառայողներն ու գյուղացիները:

բ) Սանատորիում ուղարկված պետական հիմնարկությունների ու ձեռնարկությունների, ինչպես և կուսակցական և արհեստակցական կազմակերպությունների բոլոր բանվորներն ու ծառայողները՝ հիշված մարմինների գնած տեղերը դրավելու համար:

գ) Սանատորիումների բանվորներն ու ծառայողները:

դ) Սոցիալական ապահովագրվման տակ յեղած հաշմանդամները:

յե) 14 տարեքի չհասած յերեխաները:

զ) 10 որից վոչ ավել պաշտոնական գործով յեկածները:

ե) 5 որից վոչ ավել անձնական գործով յեկածները:

Տուրքի կոպարները սահմանում են տեղական խորհուրդները համապատասխան վորոշմամբ և այդպիսին չպետք է գերազանցի՝ բանվորների և ծառայողների, ինչպես և նրանց ընտանիքների անգամներին 1 և 50 կ. և այլ քաղաքացիներին՝ 5 օուր. սեզոնի համար:

Տուրքը գանձում են միլիցիական մարմինները՝ անձնական վկայագիր, ծառայող փաստաթղթերի գրանցման և գրանց տուրքը գանձելու միջոցին: Տուրքի վճարման համար միլիցիական մարմինները համապատասխան անտորադրեր են տալիս Ֆինրաժնում գրանցված արժատուգրքույկից, իսկ փաստաթղթի հետևում նշանակում են կատարում, տուրքի մուծման մասին:

Այս տուրքը Հայաստանում անց է կացվում միայն Դիրիջանում, վորը համապատասխան վորոշմամբ՝ բուժավայր և ճանաչված:

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿ. ՅԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԱՌԱՎԵԼԱԳ. ԿՈՊԱՐՆԵՐԸ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐԻ ՅԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

Առավելագույն կոպարները			
Յերևան- Լենինական		Այլ քաղաքներ	
մ.	կ.	մ.	կ.

Ա. ՀԱՐԿ ՓՈԽԱԴՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻՑ			
1. ա) Սեփական կարիքները համար ոգտագործվող ամեն մի հեծնելու (выезда) ձևուց կիսամյակում:	25	—	15
Ծանոթություն.— Բանվոր ձիերից գանձվելիք հարկի կոպարը չըպետք է գերազանցի հեծնելու ձիերի համար սահմանված կոպարի 25%-ից:			
Ծանոթություն 2.— Պետական և տեղական բյուջեյով պահվող պետական հիմնարկություններին պատկանող սեփական կարիքների համար ոգտագործվող և հեծնելու ձիերից հարկը գանձվում է ուրիշ հարկատուների համար սահմանված կոպարի կիսի չափով:			
բ) Մարդատար ինքնաշարժ մեքենայի կամ մոտոռային նավի ամեն մի օրից կիսամյակում	5	—	3
գ) Մոտոցիկլետ կամ բեռնատար մեքենայի ամեն մի օրից կիսամյակում	3	—	3
դ) Ամեն մի հեծանիվից կիսամյակում	2	—	2
ե) Ամեն մի ձիուց կամ այլ անասունից, վոր գործ է անում փոխադրական զրադմունքի համար՝ կիսամյակում	12	50	10
զ) Ամեն մի մարդատար նավից կամ մակույկից՝ սեզոնում	—	—	3
ը) Ամեն մի բեռնատար նավից՝ սեզոնում	—	—	10

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐԻ ՅԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

Առավելագույն կո- պարները			
Յերեան- լենինական		Այլ քաղաքներ	
Ռ.	Կ.	Ռ.	Կ.

Բ. ԱՆՍՏՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿ			
ա) Ամեն մի խոշոր յեղջուրավոր անա- յունից՝ մեկ տարում	5	—	4
Գ. ԱՖԻՇԱՆԵՐԻ, ՊԼԱԿԱՏՆԵՐԻ ՅԵՎ ՌԵԿՎԻԶԻՏՆԵՐԻ ՀԱՐԿ			
ա) Կարճ ժամանակով՝ փախչում ալա- կատներին, աֆիշաներին և ուղեւորնե- րին ամեն մի 20 քառ. սանտիմետրի համար, յուրաքանչյուր լրիվ և վրչ լրիվ 500 սրինակից	—	2	— 2
բ) Մշտական ուղեւորներին, վրոնց թը- վում նաև լուսառեկամի յուրաքան- չյուր քառակուսի մետրի համար մեկ ամսում	1	—	1
Ը. ՅՈՒՅԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏՈՒՐՔ ԲԱՂ. ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ			
Անձնավորության յուրաքանչյուր վեպա- կանից			
ա) Բանվորներից և ծառայողներից	—	20	— 20
բ) Արհեստավորներից	—	40	— 40
գ) Այլ քաղաքացիներից	2	—	2
Ը. ՏՈՒՐՔ ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐԸ ՅԵԿՈՂ ԱՆՁԵՐԻՅ			
ա) Բանվորներից, ծառայողներից և նը- րանց ընտանիքի անդամներից	—	—	1 50
բ) Այլ քաղաքացիներից	—	—	5
Ծանոթութուն.—Յերեք և ավելի ան- դամներից կազմված ընտանիքներից գանձվելիք հարկի կողմից հարկը և գերազանցի այլ գանձվելիք հար- կի 50%-ից :			

ՎՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՍԽՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ ՅԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱ-
ԿԱՆ ԿՈՄԻՍՍՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐ ՅԵՎ ՏՈՒՐ-
ՔԵՐ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ .

(1928 թ. դեկտեմբերի 19-ին)

ԱՍՖԽՀ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի և Ժողովրդական
Կոմիտեների Խորհրդի կողմից 1926 թ. ոգոստոսի 9-ին հաստատ-
ված «Տեղական Ֆինանսների կանոնադրության» (ԱՍՖԽՀ Որ.
Ժող. 1926 թ. № 8 հոդ. 697) 57-րդ հոդվածի հիման վրա Կենտրո-
նական Գործադիր Կոմիտեն և Ժողովրդական Կոմիտեների խոր-
հուրդը վարչում են .

1. Տեղական միջոցներն ուժեղացնելու նպատակով թույլ տալ
տեղական խորհուրդներին բացի տեղական ֆինանսների՝ 1926 թ.
ոգոստոսի 9-ին հաստատված կանոնադրության 27-րդ հոդվածով
նախատեսված տեղական հարկերից և տուրքերից սահմանել ու
գանձել հետևյալ տեղական հարկերն ու տուրքերը .

- ա) փոխադրական միջոցների հարկ,
- բ) միանվագ տուրք,
- գ) անասունների հարկ,
- դ) հանրային զվարճալիքների հարկ,
- յե) սլոկատների, աֆիշների, ուղեւորների և հայտարա-
րությունների հարկ քաղաքային վայրերում,
- զ) աճուրդով վաճառվող գույքերի հարկ,
- ը) ցուցակադրման տուրք քաղաքային վայրերում,
- թ) տուրք բուժավայրեր յեկողներից,
- ժ) հյուրանոցներում, ճաշարաններում և նման ձեռնարկու-
թյուններում տրվող հաշիվների հատուկ տուրք,
- ի) հատուկ տուրք գյուղական կատարածու լինելու իրավուն-
քից զրկված անձերից:

2. Փոխադրական միջոցների հարկի (1-ին հոդ. կ. «ա») յե-
թակա յեն՝

ա) սեփական կարիքների համար ոգտագործվող հեծնելու,
կառքի (вездные) և բանվոր ձիերը, վրոնց պատկանում են ինչ-
պես ժամանավոր անձանց, նույնպես և ընկերություններին, ձեռ-
նարկություններին, պաշտոնական անձանց և պետական հիմնար-
կություններին .

բ) ինքնաշարժ կառքեր, մոտորային նավերը և հեծանիվները .

դ) ձիերը և այլ անասունները, վորոնք ողտազործվում են փոխադրական զբաղմունքի համար (извозный промысел),

դ) նավակներն ու մակուշկները, վորոնք ողտազործվում են փոխադրական զբաղմունքի համար (перевозный промысел):

Ծանոթութուն.—Փոխադրական միջոցների յեկամուտը գյուղական միասնարկի յենթարկվող յեկամուտի մեջ հաշվի առնելու դեպքում փոխադրական միջոցները տեղական հարկի չեն յենթարկվում:

3. Նախորդ հոդվածում ցույց տված հարկի յենթակա որչեկտներեց ազատվում են՝ ա) այն ձիերը, վորոնք պատկանում են Կարմիր Բանակում և նավատորմում ծառայության մեջ գտնված: Միլիցիայի և Պետքազվարչության, նրա տեղական մարմիններում շարքային պաշտոն վարող անձանց ընտանիքներին, վոչ ավել քան մեկ ձի յուրաքանչյուր ընտանիքին,

բ) հրդեհաչիջ խմբերին պատկանող ձիերը և ինքնաշարժ կառքերը,

գ) աղնվացեղ ձիերը, վորոնք գտնվում են հողազործության Ժողովրդական Կոմիսարիատի որդանների անմիջական տրամադրության տակ,

դ) նորմալ բանվորական հասակի, (4 տարեկան) չհասած ձիերը, վորոնք տերերի կողմից չեն ողտազործվում վորպես հեծնելու կամ բանվոր ձիեր,

յե) զինվորական հիմնարկներին կամ զորամասերին պատկանող ձիերը, ինքնաշարժ կառքերը և հեծանիվները, վորոնք տրամադրված են նրանց շտապներով և տարելներով:

զ) փոստային փոխադրության համար գործադրվող՝ պետական կայարանների փոխադրական միջոցները:

Ծանոթութուն.—Յեթե պետական փոստային կայանները բացի փոստը փոխադրելուց առանձին վարձատրությամբ ճանապարհորդներ փոխադրելու համար հատուկ միջոցներ և ձիեր են պահում, ապա այդ փոխադրական միջոցները յենթարկվում են տեղական հարկի:

ը) Կարմիր բանակայիններին և Կարմիր Բանակի հրամանատարական կազմին պատկանող հեծանիվները:

թ) Խ. Ս. Հ. Մ. Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեի կողմից հաստատված ոտարյերից գիվանադիտական ներկայացուցիչներին և գեսպանությունների ու պատգամավորությունների

կազմի մեջ մտնող այլ անձանց, ինչպես նաև գլխավոր հյուպատոսներին, փոխհյուպատոսներին և հյուպատոսների գործակալներին պատկանող ավտոմոբիլները և փոխադրական այլ միջոցները, յեթե միայն համապատասխան պետություններում նույնպիսի արտոնություններ տրվում և նաև խորհրդային ներկայացուցիչներին:

ժ) ոտարյերից ավտոմոբիլային ընկերությունների անդամ և միջադրային ավտոմոբիլային կոնկեկցիայի (Խ. Ս. Հ. Մ. Որ. և Կարդ. Ժող. 1926 թ. հոդ. 153) հիման վրա մինչև 1929 թ. հոկտեմբերի 1-ը Հ. Ս. Խ. Հ. յեկած ոտարահպատակներին պատկանող ավտոմոբիլները և փոխադրական այլ միջոցները, յեթե միայն համապատասխան պետություններում նույնպիսի արտոնություններ տրվում են խորհրդային քաղաքացիներին:

ի) Հողազործության Ժողովրդական Կոմիսարիատի անտառապետություններում պաշտոնավարող անտառապահներին, անտառապետներին և նրանց ոգնականներին պատկանող ձիերը, վոչ ավելի քան յուրաքանչյուրին մի ձի:

4. Միանվագ տուրքը (1-ին հոդ. «բ» կետ) գանձվում է չուկաներում. հրապարակներում և այլ տեղերում առանց ցուցակագրության վկայականի առևտուր անող անձերից:

ա) ձեռքի արկղներով, դամբյուղներով և այլ ամանով չըրջիկ առևտուր անող անձերից:

բ) սայլերով, ֆուրգոններով, տաշկաներով չըջիկ առևտուր անող անձերից:

գ) չուկայում անասուններ վաճառող անձերից:

5. Միանվագ տուրքի չափը մեկ որվա համար չափաք է գերազանցի՝

ա) ձեռքի չըջիկ առևտրի համար—Յերևան 15 կ., Լենինական 12 կ., այլ քաղաքներում 9 կ., գյուղական վայրերում—6 կ.

բ) սայլերով, ֆուրգոններով և այլ չըջիկ զետեղարաններից առևտուր անելու համար—Յերևան 40 կող., Լենինական 32 կ., այլ քաղաքներում 24 կ., գյուղական վայրերում—16 կ.

գ) չուկայում անասուններ վաճառողների համար—Յերևան 40 կ., Լենինական 32 կ., այլ քաղաքներում—24 կ., գյուղական վայրերում—16 կ. (Ա. Բ. կարգի անձնական զբաղմունքի արհեստագործական հարկի կայուն դրույքները 1%):

6. 4-րդ հոդվածում մատնանշված հարկի յենթակա որչեկտներեց ազատվում են՝

ա) այն անձինք, վորոնք վաճառում են իրենց տան գործած-ված իրերը.

բ) այն գյուղացիները, վորոնք վաճառում են իրենց սեփա-կան տնտեսությունից ստացված պարենավորման մթերքները, վո-րոնց ցուցակը վորոշում է Փինժողովմատը:

7. Քաղաքային վայրերում անասուններից գանձվելիք հարկի (հոդ. 1-ին կետ «գ») յենթակա յեն փոխադրական միջոցների հարկից ազատ ըստը խոշոր անասունները:

8. 7-րդ հոդվածում ցույց տրված հարկերի օրյակտից ազատ-վում են՝

ա) խորհրդային տնտեսությունների և բեղմնավայրանների աղնվացեղ անասունները.

բ) անասնաբուժա-բակտերիոլոգիական լաբորատորիաներում և նման հիմնարկություններում փորձերի համար սրահվող կեն-դանիները.

գ) կարմիր Բանակում և նավատորմիցում ծառայողների ըն-տանիքներին պատկանող անասունները, յեթե մի գլխից ավելի չեն.

դ) կարմիր Բանակից և նավատորմից զորացրվածներին և անորոշ ժամանակով ծառայությունից արձակվածներին կամ նրանց խնամքի տակ գտնվող ընտանիքի անդամներին պատկանող մի գլուխ անասունը զորացրումից կամ արձակաւրդից հետո մի տարվա ընթացքում.

յե) գյուղատնտեսական հարկ վճարողներին պատկանող և այդ հարկը սահմանելիս հաշվի առնված անասունները.

զ) Սոցիալական ապահովագրության հիմնարկներին պատ-կանող անասունները.

ը) յերկու տարեկանից փոքր ցուլերը, կովերը և յերինջները և 3 տարեկանից փոքր յեղները, գոմէջները, ջորիները և եւերը:

9. Հանրային զվարճատեղերի հարկը (հոդ. 1-ին կետ «գ») գանձվում է բոլոր հասարակական զվարճատեղերը հաճախող ան-ձերից, վճարովի տոմսերի գնի վրա տոկոսային հավելում անելու միջոցով այս վորոշման 10-րդ հոդվածով նախատեսանված չափով:

Ծանոթութուն.—Յերեան քաղաքում հիշյալ հարկը գանձվում է տոմսերին զրոյմանիչներ փակցնելու միջոցով:

10. Հարկ սահմանելու տեսակետից զվարճատեղերն ըստ զվարճալիքի տեսակի բաժանվում են խմբերի, վորոնց համար նախատեսանվում են հարկի հետեյալ առավելագույն կոպարները.—

ա) սիմֆոնիկ կատարումներից, դրամատիկական ոպերա-յից, (սրանց թվում նաև կոմիկական ոպերայից), բալետային ներ-կայացումներից, զեղարվեստական և այլ ցուցահանդեսներից—վոչ ավել քան տոմսի արժեքի 5%-ը.

բ) համերգներից, գրական և յերաժշտական յերեկույթներից ու ցերեկույթներից վոչ ավելի քան տոմսի արժեքի 5%-ը:

գ) սպորտային մրցումներից, հասարակական խաղերից, կրկեսներից, մեխանիկական թատրոններից և կինոներից վոչ ա-վելի քան տոմսի արժեքի 10 %-ը:

դ) թեթե ժանրի ներկայացումներից, (ոպերա կարաբե և այն) սեղաններով և առանց սեղանների վազքից, ձիարշավներից, պարի յերեկոններից և դիմակահանդեսներից վոչ ավելի քան ումսի արժեքի 25 %-ը:

11 9-րդ հոդվածում ցույց տրված հարկից ազատվում են՝

ա) դպրոցներում, դորանոցներում, հիվանդանոցներում, ա-պաստարաններում և կալանատներում միայն աչակրտու-թյան, կարմիր բանակայինների, հիվանդների, խնամարկյալ-ների և կալանավորի համար կազմակերպված մուպների ու հան-դեսներկայացումների հաճախորդները, յեթե աֆշաները չեն փակցրվում և կողմնակի անձանց տոմսեր չեն վաճառում.

բ) ազիտարուղ, քաղլուսվարական և զեղարվեստական նշա-նակություն ունեցող առանձին հանդեսների հաճախորդները.

գ) բեմական և յերաժշտական դպրոցների կողմից կազմա-կերպված այն հանդեսների, վորոնք ունեն փորձա-ցուցադրական և հաշվետու նպատակ.

դ) բանվորների ու ծառայողների և արհմիութենական կազ-մակերպությունների կողմից միայն իրենց անդամների և նրանց ընտանիքների անդամների համար կազմակերպված փակ յերե-կույթների հաճախորդները:

յե) զիտական բնույթ կրող դասախոսությունների ու ցուցա-հանդեսների հաճախորդները.

զ) Լուսժողովմատի սրամադրության տակ գտնվող Յերե-վանի ակադեմիական թատրոնը:

12. Պրակատների, աֆիշաների, ռեկլամների և հայտարարու-թյունների (հոդ. 1 կետ «ե») հարկը քաղաքային վայրերում գանձվում է՝

ա) կարճ ժամանակվա պրակատներից և աֆիշաներից, վոր բաժանում կամ չըջեցնում են փողոցներում, ցուցադրվում են կամ

փակցվում հատկ նշանակված տեղերում, ցուցավայրերում և այլն 15 որից վոչ ավելի ժամանակով:

բ) մշտական ռեկլամներից, սրանց թվում նաև լուսառեկլամներից, վորոնք փակցվում են կամ ցուցադրվում են 15 որից ավելի ժամանակով:

գ) հայտարարություններից, վորոնք գետեղվում են ամեն տեսակ տպագիր հրատարակություններում (լրագրերում, հանդեսներում, գրքերում և այլն):

13. Հայտարարություններից գանձվելիք հարկի չափը չպետք է գերազանցի հայտարարության արժեքի 10%-ից:

14. 12-րդ հոդվածում ցույց տրված հարկից ազատվում են՝

ա) կենտրոնական և տեղական իշխանության կարգադրությունները և վորոշումները:

բ) ընդհանուր դործածության համար կախովյ սրբերական հրատարակությունները:

գ) այն ներկայացումների, դասախոսությունների, համերգների և այլ ձեռնարկումների աֆիշաներն ու հայտարարությունները, վորոնց արդյունքը հատկացվում է տարբերային աղետներից սուժամների սպախ:

դ) աղետացիոն բնույթ կրող պլակատները և աֆիշաները:

յե) ձրի դասախոսությունների և ժողովների վերաբերյալ աֆիշաներն ու հայտարարությունները:

զ) այն հայտարարությունները, վորոնք չեն կրում առևտրական բնույթ և չեն հետապնդում նյութական շահ՝ ձեռք բերելու նպատակ:

ը) աշխատանքի սուաջարկի և սահանջի վերաբերյալ հայտարարությունները:

թ) ձրի հայտարարությունները:

15. Քաղաքային վայրերում աճուրդով վաճառվող գույքերից հարկը գանձվում է՝ (հոդ. 1 կետ «գ») բոլոր աճուրդասրահներում և այլ չենքերում աճուրդով վաճառվող գույքից նաև հրապարակական աճուրդով վաճառող գույքից ինչպես այն դեպքում, յերբ աճուրդը կատարվում է կամաւոր, նույնպես և այն դեպքում, յերբ կատարվում է վորոշ որենքների սահանջով:

16. Հարկի չափը չպետք է գերազանցի աճուրդից դոյացած գումարի 5%-ից:

17. Ցուցակագրական տուրքը (հոդ. 1 կետ «բ») գանձվում է

միլիցիայի մարմինների կողմից հաստատվող, անձնավորության յուրաքանչյուր վկայականից:

18. Նախորդ 17-րդ հոդվածում ցույց տրված հարկից ազատվում են՝

ա) կարմիր Բանակում և նավատորմից ծառայողները և նրանց ընտանիքների անդամները:

բ) կարմիր Բանակից և նավատորմից զորացրվածները և նրանց ընտանիքի անդամները զորացրումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

19. Բուժվայրեր յեկողներից (հոդ. 1 կետ «թ») տուրքը գանձվում է բուժման սեզոնում տվյալ վայրը յեկող բոլոր անձնավորություններից:

Ծանոթություն. — վերոհիշյալ տուրքը հատկացվում է բացառապես տվյալ վայրի կուրորտա-սանիտարական և և բարեկարգման կարիքների համար:

20. 19-րդ հոդվածում ցույց տրված հարկից ազատվում են՝

ա) Ապահովագրական գանձաւրի կողմից կամ պետական հիմնարկությունների և ձեռնարկությունների, ինչպես և կուսակցական ու արհեստակցական կադմակերպությունների կողմից կուրորտային սանատորիա ուղարկված բոլոր բանվորները, դյուլացիները և ծառայողները:

բ) սանատորիաների բանվորներն ու ծառայողները:

գ) հաշմանդամները, վորոնք սոցիալական ապահովագրության խնամք են վայելում և այդ խնամքն ստանում են սոցիալական ապահովագրության կարգով:

դ) տասնևչորս տարին չլրացած յերեխաները:

յե) վոչ ավելի քան 5 որով անձնական գործով յեկածները:

զ) տաս որից վոչ ավելի ժամանակով գործուղվածները:

21. Հյուրանոցներում, ճաշարաններում և նման ձեռնարկություններում տրվող հաշիվներից հատուկ տուրքը (հոդ. 1 կետ «ժ») գանձվում է այն ձեռնարկությունների հաճախողներից, վորոնք առևտրական ձեռնարկությունների ցուցակի 4-րդ կարգից ցած չեն դասված:

22. 21-րդ հոդվածով նախատեսված տուրքը գանձվում է հաշիվի գումարի համեմատ հաշիվի գումարի 20%-ից վոչ ավելի, այն անձնավորությունները, վորոնց ներկայացված հաշիվը 5 ուրբուց չի գերազանցում, ազատվում են հարկից:

23. Հատուկ տուրքը գյուղացիական կատարածու լինելու իրավունքից զրկվածներից (հոդ. 1 կետ «ի») գանձվում է այն բու-
յր ձայնագրով քաղաքացիներից, վորոնք սահմանադրության
համաձայն չեն կարող ընտրվել գյուղական կատարածու:

24. 23-րդ հոդվածում նախատեսված հատուկ տուրքի համար
չպետք է լինի 2 ուրբյուց պակաս և գերազանցի 8 ուրբյուց:

25. Հոդ. 1-ի «ա» «դ» «ե» «ը» «թ» կետերով նախատեսված
կոպարները չպետք գերազանցեն նույն վորոշման կցված տեղական
հարկերի առավելագույն կոպարներից:

26. Հոդ. 1-ինում հիշատակված տեղական հարկերի գանձման
կարգը և կանոնները սահմանվում են Հ. Ս. Խ. Հ. Ֆինոզովիմատի
կողմից:

27. Սույն վորոշումն ուժի մեջ է մտնում 1928 թ. հոկտեմ-
բերի 1-ից:

28. Այս վորոշմամբ վերացվում է Հ. Ս. Խ. Հ. Կենտրոնական
Գործադիր Կոմիտեյի և Ժողովրդական Կոմիտեների Խորհրդի
կողմից հրատարակված բոլոր վորոշումները և կարգադրություն-
ները տեղական հարկերի և տուրքերի վերաբերյալ:

Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի Նախագահի Տեղակալ՝
Հ. ԱՍՏՅԱՆ

Ժողովրդական Կոմիտեների Խորհրդի Նախագահի Տեղակալ՝
Ա. ՄՈՒՎՅԱՆ

Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի Քարտուղար՝
Ռ. ԴԱՇՏՈՅԱՆ

Ցերեան.

Ց Ա Ն Կ

Հառաջաբանի փոխարեն	3
Հարկերի և տուրքերի տեսակները	5
Տեղական հարկերի և տուրքերի սահմանումը	6
Տեղական հարկման առթիվ տեղական մարմինների գործողու- թյունները և կարգադրությունները բողոքարկելու կարգը	7
Հարկատուներին ժամկետ և հարկը մաս-մաս վճարելու հա- մար ժամանակ տալու, ինչպես և տեղական հարկերը և տուրքերը գիջելու կարգը	8
Ավելորդ կամ սխալ գանձված գումարների վերադարձման կարգը	9
Տեղական հարկման յենքակա չեն	10
Լնկնահարկման կարգը	12
Շենքերի հարկ	13
Հարկ բեռներից	16
Հարկ բորսայում կատարվող գործարքներից	18
Հարկ արդյունաբերական այգիներից և բանջարանոցներից	19
Տուրք. անտառանյութերից	21
Անատուների և դրանց հում նյութերի անասնա-բուծա-բնու- թյան տուրք	21
Բնակարանային տուրք	24
Իենտա	25
Հարկ փոխադրական միջոցներից	29
Միանվագ տուրք	31
Անատուների հարկ փառաբային վայրերում	32
Հյուրանոցներում, ճաշարաններում և այլ նման ձեռնարկու- թյուններում տրվող հաշիվների հատուկ հարկ	34
Հանրային գլխարկների հարկ	34
Պակատների, ափիշանների, հայտարարությունների և ռեկ- լամների հարկ փառաբային վայրերում	37
Անուրդով վաճառվող գույքերի հարկ	38

Ֆուցագրման տուրք ֆաղափային վայրերում	40
Հատուկ տուրք գյուղական կատարածու լինելու իրավունք չունեցող անձանցից	40
Տուրք բուծավայրերը յեկող անձանցից	41
Հավելված	43
Վարչառում Հ. Ս. Խ. Հ. Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի և Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի տեղական հայ- կեր և տուրքեր սահմանելու մասին	45

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0208287

